Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 68 (1318) ♦ Четвер, 11 квітня 1996 року ♦ Ціна договірна

ГРОШІ НЕ ДРУКУВАТИМУТЬ, АЛЕ ЗАРПЛАТУ І ПЕНСІЇ ВИПЛАТЯТЬ

За станом на першу декаду квітня загальна сума прострочених платежів підприємств, установ та організацій України становила 1,4 квдрлн. крб., повідомив під час прес-конференції в Києві віце-прем'єр з питань промисловості Анатолій Кінах.

За його словами, сумарна кредиторська і дебіторська заборгованість «наближається до 6 квдрлн. крб.».

Заборгованість по заробітній платі загалом по Україні становить 120 трлн. крб., у тому числі 81 трлн. крб. припадає на заборгованість у бюджетній сфері, включаючи державний і місцеві бюджети.

Як повідомив А. Кінах, уряд має намір розв'язувати проблему неплатежів комплексно: шляхом використання гнучких економічних заходів у податковій, фінансово-кредитній, ціновій політиці, котрі дозволили б підприємствам, які виробляють конкурентоспроможну продукцію, завдяки власній виробничій діяльності нарощувати обігові кошти та ефективно змінювати структуру виробництва загалом. Спроба розв'язати проблему неплатежів емісійним шляхом може спричинити зростання інфляції, наголосив А. Кінах.

За його словами, 20 квітня під час наради у Президента України розглядатимуть питання погашення заборгованості з виплати зарплати, пенсій, допомог. У цьому місяці також відбудеться засідання Кабінету міністрів, на якому обговорюватимуть заходи, спрямовані на подолання платіжної кризи «з розробкою проектів нормативних документів і законодавчих актів, які дозволили б розв'язати цю проблему на довгострокову перспективу», сказав віце-прем'єр.

Курс на Індонезію

Мій приїзд до В'єтнаму був покликаний закласти політичну й правову основу двостороннього співробітництва, поглибити взаєморозуміння, і завдання виконано. Про це заявив у Ханої Президент України Леонід Кучма, який закінчив офіційний візит до СРВ і відбув до Індонезії.

(Закінчення на 2-й стор.)

Визнали: самим не впоратися

Перспективи розвитку двосторонніх економічних зв'язків, питання безпеки на європейському континенті були обговорені в ході зустрічі федерального канцлера Австрії Франца Враницького і Прем'єр-міністра України Євгена Марчука, яка відбулася у Відні, повідомляє ІТАР-ТАРС.

На прес-конференції український прем'єр вказав на фінансові та економічні проблеми, пов'язані з закриттям Чорнобильської АЕС і утриманням саркофага над її четвертим енергоблоком. Він підкреслив, що це завдання буде важко розв'язати без міжнародної підтримки. Україна надає великого значення майбутньому європейському саміту у Москві з ядерної безпеки.

Євген Марчук перебуває у Відні в зв'язку з участю у конференції, присвяченій 10-річчю чорнобильської катастрофи і яка проходить під егідою Міжнародної агенції з атомної енергії (МАГАТЕ).

ПРОЕКТ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ І СТАНДАРТИ РАДИ ЄВРОПИ

«Проект Конституції України в контексті стандартів Ради Європи» — така тема «круглого столу», засідання якого відбудеться сьогодні в Інституті міжнародних відносин. Організовують цей захід Український центр правничих студій, Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Т. Шевченка, Українська Правнича Фундація за участю ряду комісій Верховної Ради, Міністерства юстиції, Міністерства закордонних справ України. У роботі «круглого столу» візьмуть участь народні депутати України, представники Адміністрації Президента України, відомі вчені-правники.

Укрінформ.

Той квітень не забути ніколи

21—22 квітня у Києві відбудеться засідання «круглого столу» з нагоди 10-річчя катастрофи на Чорнобильській АЕС за участю членів урядів України, Росії і Білорусі. «Круглий стіл» буде проведено за ініціативи уряду України. Учасники засідання обговорять соціальні наслідки катастрофи, заходи з їх мінімізації, питання, пов'язані з охороною навколишнього середовища.

Під час засідання також буде розглянуто варіанти закриття станції і можливі соціальні наслідки такої акції, аспекти будівництва нового укриття над 4-м аварійним блоком, можливості реабілітації зони відчуження і заснування в Україні міжнародного дослідного центру.

На 21 квітня заплановано відвідання Чорнобиля. У «рудому лісі» буде висаджено десять дерев як символ міжнародного співробітництва у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС і реабілітації забруднених територій, — повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Розлилася вода не на жарт

Визначивши паводкову ситуацію на Луганщині як одну з найскладніших, сюди прибув віце-прем'єр-міністр України, голова Урядової комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій Василь Дурдинець. Він разом із заступником глави облдержадміністрації Олегом Чолаком на вертольоті здійснив обліт найбільш потерпілих від весняної повені районів. Останніми днями інтенсивність розлиття річок стала загрозливою. В Сіверському Донці, Айдарі і Красній рівень води піднявся ще на 0,5—1 метр. У Старобільському, Сватівському, Кремінському, Біловодському та інших північних районах вже підтоплено близько 5 тисяч приватних будинків, у яких проживають 13 тисяч чоловік. Більшу частину потерпілих відселено в безпечні місця.

Василь Дурдинець повідомив, що на ліквідацію наслідків весняної повені Луганській області виділено з держбюджету 200 млрд. карбованців.

Винахідників уже не спалюють. Але не дуже й шанують

Наш народ багатий на нові ідеї, нові відкриття, нові винаходи. Але це багатство не служить його Батьківщині. Великі орави нероб і нездар, названих чомусь експертами, зграями кидаються на все нове, передове та прогресивне і намагаються вчепитися в горло, аби задушити його. У кращому разі ідеї новатора прибирають до рук, ставлячи своє прізвище поряд із прізвищем дійсного новатора, в іншому ж — і частіше — гроблять... Цей справедливий докір висловив Костянтин Ціолковський. Скільки часу минуло, а звучить він сучасно. І на превеликий жаль, із більш як десяти винахідників, з якими довелося спілкуватися останнім часом, цієї думки не спростував ніхто. Кожен з них розповідав про власні поневіряння. Втім, за теперішніх часів, то це вже й не поневіряння. Згадаймо, що лише кілька століть тому всіх, хто висловлював ідеї, котрі не вкладалися у розуміння тодішніх «експертів» чекала не Нобелівська премія, а велике багаття. Тож маємо явний прогрес. Тільки винахідникам від того аж ніяк не легше: не штука створити щось нове, говорять вони, набагато важче переконати, що те, про що розповідаєш, «може бути». Втім, скільки звичних сьогодні речей п'ятдесят чи сто років тому за уявленням тогочасних експертів «не могли бути».

А днями зайшов до редакції (принісши з собою креслення та діючу модель приладу) винахідник із Житомирщини Юрій Романтеєв. Ми, звичайно, не фахівці і не можемо оцінити зроблене ним, але, в загальних рисах, суть винаходу полягає в тому, що турбіна, сконструйована Юрієм Сергійовичем, за рахунок перетворення відцентрової сили на механічну енергію здатна виробляти енергію, що у 10 разів дешевша за атомну чи теплову. Хтозна, може це і є такий потрібний під час енергетичної скрути винахід?

Інші матеріали на цю тему читайте на 12-й стор.

У номер

Курс на Індонезію

(Початок на 1-й стор.).

У ході триденного візиту, як передбачається, відбудуться зустрічі і переговори на вищому рівні, Президент України і Президент Республіки Індонезія Сухарто підпишуть Декларацію про основи відносин між двома державами. Будуть також підписані угоди про торгівлю, взаємний захист інвестицій, про уникнення подвійного оподаткування.

В інтерв'ю кореспонденту Укрінформу міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко відзначив, що особливо плідним може виявитися наше співробітництво у гірничо-видобувній промисловості, газо- і нафтовидобуванні, в галузі морських перевезень, авіасполучень, у суднобудуванні. Всі індонезійські кораблі, приміром, включаючи і військові, збудовані свого часу на українських заводах. Після тривалої експлуатації вони, природно, вимагають ремонту, модифікації, в чому ми можемо знову сказати своє вагоме слово. З огляду на те, що Індонезія розташована на величезній кількості островів, тут гострою є потреба у будівництві мостів і комунікацій, а у цій справі наші спеціалісти — визнані фахівці, зазначив далі міністр. Впевненості у тому, що візит стане результативним, додає і велика зацікавленість у співробітництві з Україною з боку індонезійської сторони, підкреслив Геннадій Удовенко.

Роз'яснити проект Конституції України — нагальна потреба

З метою організації інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо проекту нової Конституції України, залучення до його обговорення громадськості та враховуючи рішення Конституційної комісії від 18 березня 1996 року, Президент України Л. Кучма видав відповідне розпорядження.

Ним утворено групу для координації діяльності вертикалі виконавчої влади в цьому питанні. Зокрема йдеться про організацію науково-методичної та інформаційно-аналітичної роботи, сприяння участі у заходах, пов'язаних із обговоренням проекту нової Конституції України, політичних партій, громадських організацій, наукових установ, висвітлення у засобах масової інформації основних положень проекту Конституції та всебічному аналізі соціальних та політико-правових наслідків її прийняття.

Закон України

Про ратифікацію Договору між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку про надання позики (Проект реабілітації гідроелектростанцій та управління у системі)

Верховна Рада України **постановляє:**

Поданий Президентом України на ратифікацію Договір між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку про надання позики (Проект реабілітації гідроелектростанцій та управління у системі), підписаний 28 вересня 1995 року в м.Вашингтоні, ратифікувати.

**Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.**

м.Київ, 4 квітня 1996 року.

Постанова Верховної Ради України

Про внесення змін до пункту 7 Постанови Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону України «Про аудиторську діяльність»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести зміни до пункту 7 Постанови Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону України «Про аудиторську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №23, ст.244; 1995 р., №33, ст.259), виклавши його в такій редакції:

«7. До внесення змін до Закону України «Про аудиторську діяльність» запровадити обов'язкове проведення аудиту за наслідками фінансово-господарської діяльності за 1995 рік для банків, довірчих товариств, валютних і фондових бірж, інвестиційних фондів і інвестиційних компаній, кредитних спілок, недержавних пенсійних фондів, страхових компаній та інших небанківських фінансових установ.

Проведення обов'язкового аудиту для інших господарюючих суб'єктів запроваджується у порядку, що буде визначений Законом України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про аудиторську діяльність».

2. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

**Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.**

м.Київ, 26 березня 1996 року.

Парламентська хроніка

ТИЖДЕНЬ НА РОЗДУМИ

Денне засідання 9 квітня

Після розгляду наприкінці ранкового засідання питання стану справ у агропромисловому комплексі, зокрема підготовки до весняної сівби, здавалося, ніхто не мав сумніву, що на денному засіданні обговорюватимуть як і заплановано, процедуру розгляду Конституції України. Однак члени фракцій комуністів і соціалістів відмовилися реєструватися на нинішньому засіданні. А Петро Симоненко виступив із заявою про те, що таким кроком вони наполягають на негайному включенні до порядку денного питання про позбавлення мандатів народних обранців, котрі водночас обіймають відповідальні посади у структурі виконавчої влади, зокрема у Кабінеті міністрів.

У відповідь слово взяв В'ячеслав Чорновіл і з властивою йому емоційністю звинуватив ліві сили у блокуванні конституційного процесу, назвавши таку тактику «ворожою для України».

Голова постійної Комісії з питань регламенту, депутатської етики і забезпечення діяльності депутатів Петро Шейко запропонував шукати вихід із ситуації з допомогою регламенту.

Чи буде вихід знайдено, стане відомо до 17 квітня — до наміченого самим парламентом дня розгляду проекту Основного Закону, поданого Конституційною комісією. Очевидно, стільки часу для вибору зосталося і в народних депутатів, які «сидять на двох стільцях».

Анатолій БЕНЬ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЄДИНИЙ «ПОЛІТДЕНЬ» ЯК ВИЯВ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ

На традиційній прес-конференції своїм баченням завершення конституційного процесу в Україні поділилися лідери депутатської групи «Єдність». Її керівник Віктор Меркушов повідомив, що представники «Єдності» разом з іншими депутатськими групами і фракціями (їх усього десять: лише дві фракції — соціалістична і комуністична усунулися від роботи над поданим Конституційною комісією проектом. Як відомо, комуністи мають альтернативний проект — Конституцію УРСР) працюють над узгодженням своїх позицій щодо нового Основного Закону. За підрахунками Віктора Тимофійовича, 220—230 депутатів голосуватимуть за узгоджений проект. «Принаймні, така наша мета», — уточнив він.

Учасники прес-конференції вважають, що деякі спірні моменти можна винести за рамки Конституції, аби не зволікати з її прийняттям. Потім можна буде повернутися до них спеціальними законами. До таких моментів вони відносять питання символіки, навколо яких уже нині розгорнулися «найзапекліші розборки». У «Єдності» з цього приводу також є своя думка, але нині символіка не головне.

Члени депутатської групи передбачають, що до прийняття нової Конституції доведеться піти найважчим шляхом — через референдум. Причому не тільки передбачають, а й готуються до цього. Оскільки документ потребує професійного подання, а не демагогічних закликів до народу — схвалити чи заблокувати даний варіант Основного Закону, члени «Єдності», переважно вихідці з Дніпропетровщини, розповіли про власний досвід організації конституційних читань в області. «Люди повинні знати всі тонкощі Конституції, тому ми, як за старих часів, організували своєрідний «політдень» — по середах депутати, науковці, інші фахівці викладають виборцям уроки з конституційознавства».

Відмову двох фракцій розглядати порядок прийняття нової Конституції, як це передбачено регламентом пленарних засідань, члени «Єдності» розцінюють як політичний демарш: «Верховна Рада стає заложницею політичних амбіцій деяких партій. «Єдність» виходить не з цього, а з інтересів держави». Якщо комуністи й соціалісти й надалі вдаватимуться до таких методів, решта депутатських груп і фракцій, підкреслив В. Меркушов, знайдуть вихід з цієї ситуації.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Новий союз: банк — підприємство

Поліський комерційний «Полікомбанк» — партнер солідний. Йому лише півтора року, але він займає 38 місце в рейтинговій таблиці Асоціації українських банків і одне з перших — серед споріднених фінансових установ Чернігівщини. Банк цінують в Чернігівській облдержадміністрації, серед директорського корпусу. І це не випадково.

Поліському комерційному банкові, як повідомив голова його правління Микола Тарасовець, вдалося всерйоз зайнятися вирішенням насущних економічних проблем області — неплатежами окремих підприємств, поверненням грошових боргів з Росії, забезпеченням Придесення енергоносіями. Добрий приклад тому — Корюківська фабрика технічних паперів, яка півроку тому стояла без роботи. Завдяки кваліфікованій допомозі спеціалістів банку, значній фінансовій підтримці, на фабриці змогли скласти новий ефективний бізнес-план, який нині успішно реалізується. Підприємство закупило сировину, налагодило виробництво шпалер, паперу. Тепер воно забезпечує 60 відсотків надходжень у бюджет району.

Також пріоритетні напрями діяльності «Полікомбанку» — пожвавлення взаєморозрахунків партнерів льонопереробних підприємств, відродження загалом цієї галузі, робота з сертифікатами населення тощо.

За висновками фахівців, якби кожен чернігівський банк наважився, як «Полікомбанк», взяти «на буксир» бодай 2—3 фінансово малоепроможні підприємства, то нині на Придесенні не було б ніякої кризи.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

КУБА — МАЛЕНЬКА КРАЇНА З ВЕЛИКИМ СЕРЦЕМ

НАДЗВИЧАЙНИЙ і Повноважний Посол Республіки Куба в Україні Серхіо Лопес Брієль відвідав Овруцький район Житомирської області. Саме в ці дні далека країна Куба відгукнулася на біду українського народу, пов'язану із Чорнобильською катастрофою. Тоді до Гавани, згідно з персональним розпорядженням Фіделя Кастро, за рахунок кубинської сторони вирушив літак, на борту якого було 160 дітей із «чорнобильських зон», зокрема з Житомирщини.

Відтоді на острові Свободи пройшли курс лікування та оздоровлення понад 15 тисяч дітей.

Сьогодні Кубі дуже важко, набагато важче, ніж нам. Вона стала жертвою подвійної блокади: з одного боку — пряма блокада США, а з іншого — становище, яке склалося у зв'язку з розвалом СРСР (85 відсотків кубинської економіки було тісно пов'язано саме із соціалістичним табором). Однак, незважаючи на це, допомога українським дітям має статус державної програми, на реалізацію якої тільки протягом останніх трьох років, за попередніми підрахунками, витрачено близько 200 мільйонів доларів США та 1 мільярда кубинських песо. Так, лікування однієї дитини з гематологічним захворюванням коштує 30—50 тисяч доларів США, пересадка кісткового мозку — 150 тисяч, операція на серці — 80 тисяч, ортопедична операція — 50—80 тисяч. Кубинські лікарі надали допомогу 309 онкогематологічним хворим, зроблено 79 хірургічних операцій (з них 12 складних на серці), двом дітям пересаджено нирки. Аналогічні послуги, приміром у ФРН, вдвічі, а то й утричі дорожчі.

Пан посол, виступаючи в держрайадміністрації міста Овруча, зазначив, що останнім часом, зважаючи на складну економічну ситуацію в країні, урядові довелося минулого року скоротити кількість запрошених на лікування до 600 осіб. Проте зараз, запевнив Серхіо Лопес Брієль, Куба знову зможе приймати вдвічі більше дітей. У містечку Тарара, яке вже давно називають українським, для цього створено всі умови.

Реалізацію благодійної акції щодо медичної допомоги постраждалим від Чорнобильської катастрофи розпочав Український молодіжний Чорнобильський Фонд спільно з Міноохорони здоров'я та Мінчорнобилем. За словами президента фонду Олександра Божка, дітей направляють на лікування тільки за висновками кубинських та українських лікарів. Незалежно від основного діагнозу захворювання, усі діти обов'язково проходять на Кубі всебічне медичне обстеження, отримують спеціалізовану стоматологічну допомогу. Кубинські медики успішно лікують такі захворювання, як вітиліго й псоріаз.

До нашого фонду, сказав О.Божко, кожного дня звертається багато людей із благанням допомогти. Однак ми — благодійна організація і тому не в змозі надати допомогу всім бажаючим, адже маємо вишукувати кошти на кожний літак. Фонд спільно із міжпарламентською групою «Україна—Куба» та Асоціацією дружби з українським народом розробив програму «Діти Чорнобиля». Ми звернулися до високих посадових осіб держави із проханням підтримати її, сприяти розвиткові двосторонніх відносин щодо лікування та оздоровлення наших дітей на Кубі. Погодьтеся, жодна країна світу не зробила більшого для українських дітей із «чорнобильських зон». І ми маємо бути вдячні кубинському народові.

Глибоко переконаний, підкреслив пан посол, що благодійна акція допомоги постраждалим від Чорнобильської катастрофи не повинна припинятися. Є всі підстави стверджувати, що наші країни можуть сьогодні плідно співробітничати на взаємовигідних економічних умовах.

Посол Куби побував, зокрема, у відселеному селі Журба, а також мав розмову з керівниками та жителями району. Голова Овруцької держадміністрації Іван Охрімчук повідомив, що в районі відселено 886 сімей, а 554 сім'ї все ще проживають на забруднених територіях і, згідно із законом, потребують відселення. У районі багато зроблено для постраждалого населення, однак не всі статті прийнятого ВР закону щодо соціального захисту населення, потерпілого від Чорнобильської катастрофи, виконуються — немає коштів. І ми сьогодні від держави не милостині просимо, сказав І.Охрімчук, а вимагаємо виконання чинного законодавства.

Коли ми були у Храмі Божому, п'ятнадцятирічний син посла Янко, ставлячи свічку, надто серйозно, подорослому сказав мені тихенько: «Я ставлю її за ваш народ. Шкода, що все так трапилось».

Тамара ГРАБОВСЬКА.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань правової політики і судово-правової реформи розглянула розроблений народним депутатом М.Чивюком проект закону про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо боротьби з нелегальною міграцією.

Члени комісії схвалили з деякими зауваженнями і пропозиціями законодавчу ініціативу народного депутата про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення, вважаючи можливим використати деякі положення проекту для подальшого вдосконалення законодавства та підвищення ефективності контролю за дотриманням іноземними громадянами встановлених правил перебування в Україні.

Разом з тим депутати не погодилися з запропонованими змінами і доповненнями до Кримінального кодексу України. Комісія вважає можливим внести цей законопроект на розгляд Верховної Ради України за умови врахування висловлених зауважень і пропозицій.

Депутати проаналізували, як виконується доручення Верховної Ради України стосовно підготовки Конституції Автономної Республіки Крим. В обговоренні взяли участь члени інших комісій, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим Є.Супрунюк та деякі депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Враховуючи, що проект Конституції Автономної Республіки Крим, поданий на затвердження Верховної Ради України, має суттєві суперечності концептуального характеру, викликані спробою його авторів поєднати положення, притаманні автономії у складі унітарної держави, з цілим рядом атрибутів, властивих суверенній державі, комісія рекомендувала Верховній Раді України прийняти постанову, в якій запропонувати Верховній Раді Автономної Республіки Крим доопрацювати прийняту нею Конституцію з врахуванням зауважень і пропозицій постійних комісій Верховної Ради України і народних депутатів України.

На виконання Постанови Президії Верховної Ради України, комісія обговорила питання про організацію підготовки до розгляду проекту Конституції України, поданого Конституційною комісією. Ухвалено внести на розгляд Президії Верховної Ради України проект Постанови про включення до порядку денного пленарних засідань питання про проект Конституції України та організацію підготовки його до розгляду у першому читанні, а також пропозицій щодо порядку обговорення зазначеного питання з урахуванням вимог Регламенту.

Прес-служба Верховної Ради України.

Альтернатива — праця

Пишемо нову Конституцію України

До кінця нинішнього тижня 10 парламентських груп і фракцій, що утворили із своїх представників групу для опрацювання проекту Конституції, будуть готові подати документ на погодження з Президентом України, заявив на прес-конференції Ігор Юхновський, керівник депутатської групи «Державність», члени якої проводили зустріч із журналістами з проблем ухвалення Основного Закону. Він також зазначив, що після погодження з Президентом документ буде подано на розгляд Верховної Ради. Щодо подальшого шляху ухвалення Конституції Ігор Рафаїлович передбачив два варіанти: або Верховна Рада приймає його двома третинами у першому читанні і передає на друге, а потім виносить на затвердження Всеукраїнським референдумом; або, якщо не набереться кваліфікованої більшості голосів, члени 10 парламентських груп і фракцій підпишуть проект Конституції від імені Верховної Ради і Президент винесе Конституцію на затвердження Всеукраїнським референдумом.

За прогнозом академіка Юхновського, Конституцію від імені 10 парламентських фракцій підпише більшість депутатів, бо, на його глибоке переконання, нинішній проект Основного Закону найдемократичніший з подібних документів, і є таким навіть у порівнянні з першою українською Конституцією Пилипа Орлика.

Богдан Ярошинський, голова Республіканської партії України, заявив, що за умови, якщо Верховна Рада не ухвалить Конституцію, вона має у повному складі піти у відставку, що може призвести до непрогнозованих наслідків. Богдан Ярошинський проти підписання Конституції частиною депутатів. Республіканська партія України має свій проект Конституції, і близько 150 принципових поправок до обговорюваного, однак голова партії не виключив можливості, що заради ухвалення Основного Закону парламентарії — члени партії поступляться певними позиціями. Неучасть фракції комуністів в опрацюванні проекту Конституції він розцінив як авантюру, спрямовану на зрив усього конституційного процесу.

Фракція комуністів піддає обструкції новий проект Конституції, на думку Петра Осадчука, через те, що її члени не бажають закріпити в Основному Законі політичні реалії, здобуті Україною за роки незалежності, утвердити державність. Тому, заявив Петро Осадчук, член президії Демократичної партії України, вони наполягають на ухваленні лише свого «позачасового» проекту Конституції УРСР. А треба іти на компроміс і використовувати будь-які можливості для ухвалення демократичної Конституції.

Володимир Мулява, гетьман українського козацтва, висловлюючись за створення сильної законодавчої і виконавчої влади, особливо підкреслив посилення ролі судової влади, а також виклав ряд проблемних питань щодо місця і ролі Президента, виконавчої гілки влади в системі державної влади, висловив переконання, що проект підпишуть принаймні 240-250 депутатів.

Відповідаючи на запитання журналістів щодо конкретних положень проекту, депутати зазначали, що опрацьовано вже 37 статей. Зокрема, щодо статусу української мови. Погоджено формулювання про те, що державною офіційною мовою в Україні є українська мова, в місцях компактного проживання громадян, які належать до однієї або кількох національних меншин, поряд з державною може вживатися в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування мова, прийнята для більшості мешканців певного населеного пункту. Не викликають заперечень Прапор, мелодія Гімну, а існуючий Герб запропоновано вважати малим Гербом України, а у Великому використати такі символи, як колосся пшениці та калинові ягоди.

Ігор Юхновський повідомив також, що Президент під час попередніх розмов з принципових положень Конституції не наполягає, зокрема, на створенні двопалатної моделі парламенту, як це записано в нинішньому проекті Конституції.

Залишилося все ж таки нез'ясованим питання: на думку членів групи «Державність», чи погодиться Президент бути главою держави і главою виконавчої влади, розширити повноваження, а не лише відповідальність Прем'єр-міністра?

Втім, не думаю, що запропонована нині модель поділу влади виносилася авторами проекту на суд людський без погодження з Президентом.

Світлана ПИСАРЕНКО.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо стабілізації фінансового стану підприємств

З метою сприяння стабілізації фінансового стану підприємств та скорочення їх взаємної заборгованості **постановляю:**

1. Звільнити підприємства, установи та організації усіх форм власності (далі — підприємства) від сплати пені, нарахованої відповідно до статті 2 Указу Президента України від 16 березня 1995 року №227 «Про заходи щодо нормалізації платіжної дисципліни в народному господарстві України» (зі змінами, внесеними Указами від 31 березня 1995 року №277 та від 9 грудня 1995 року №1139) за станом на 1 квітня 1996 року з суми простроченої заборгованості на користь кредиторів та не сплаченої в установленому порядку на день набрання чинності цим Указом, крім підприємств-боржників, які в договорах з кредиторами передбачили стягнення пені та її розмір.

2. Провести до 1 липня 1996 року індексацію балансової вартості основних фондів підприємств (крім об'єктів житлового фонду) за станом на 1 квітня 1996 року за індексами, визначеними Міністерством статистики України на 1 жовтня 1995 року.

3. Кабінету Міністрів України у двотижневий строк:

затвердити порядок проведення індексації балансової вартості основних фондів підприємств відповідно до цього Указу та розробити механізм відшкодування витрат з капітального ремонту основних фондів;

продовжити до 1 грудня 1996 року строк повернення одержаних підприємствами кредитів Національного банку України через державний бюджет та бюджетних позичок у 1994—1995 роках та сплати відсотків від сум простроченої заборгованості за користування цими коштами за станом на 1 квітня 1996 року без нарахування при цьому відсотків за користування зазначеними коштами на час відстрочки.

4. Національному банку України за погодженням з Кабінетом Міністрів України встановити у тижневий строк черговість виконання установами банків доручень підприємств щодо перерахування платежів, виходячи з необхідності забезпечення невідкладних потреб підприємств, у тому числі у виплаті заробітної плати.

5. Частину першу статті 2 Указу Президента від 16 березня 1995 року №227 «Про заходи щодо нормалізації платіжної дисципліни в народному господарстві України» (зі змінами, внесеними Указами від 31 березня 1995 року №277 та від 9 грудня 1995 року №1139) після другого речення доповнити новим реченням такого змісту:

«Розмір суми пені не може перевищувати 50 відсотків від суми заборгованості».

У зв'язку з цим третє речення вважати четвертим.

6. Національному банку України за погодженням з Кабінетом Міністрів України встановлювати з 1 липня 1996 року розмір пені відповідно до рівня поточної інфляції.

7. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ,
5 квітня 1996 року.

***

Платіжна криза, підкреслив віце-прем'єр-міністр України Анатолій Кінах, — проблема, яка вкрай негативно впливає на виконання прибуткової частини державного бюджету, своєчасність виплати заробітної плати, пенсій. Вона дестабілізує виробничу діяльність підприємств. Неплатежі відображають, з одного боку, недосконалу структуру нашої економіки, ресурсоємкість виробництва, з іншого — недоліки в податковій системі, фінансово-кредитної політики. Спроби вирішити проблему неплатежів тільки емісійними методами не дадуть результатів, а погіршать ситуацію, призведуть до чергового витку інфляції.

Необхідна точна, взаємоузгоджена система гнучких економічних заходів, які дозволять підприємствам, що випускають конкурентоспроможну продукцію, за рахунок власної виробничої діяльності поповнювати оборотні кошти, проводити ефективні структурні зміни. Указ Президента України «Про заходи щодо стабілізації фінансового стану підприємств» разом зі статтею 28 Закону «Про державний бюджет України на 1996 рік», згідно з яким підприємствам дозволена відстрочка до 01.12.96 р. заборгованості платежів до бюджету та державні позабюджетні фонди, яка склалася на 01.01.96 р., дасть можливість здійснити певну реструктуризацію кредиторської заборгованості, частково оздоровити розрахункові рахунки підприємств. Цю роботу необхідно в стислий термін провести по кожному підприємству, незалежно від форми власності.

Досягнення динамічних позитивних результатів в економіці буде в значній мірі залежати від взаємоузгоджених дій Кабінету Міністрів та Верховної Ради по вдосконаленню податкової системи, фінансово-кредитної політики, приватизації. З цією метою на засіданні Кабінету Міністрів в квітні ц.р. будуть розглянуті питання реалізації заходів щодо подолання платіжної кризи, зниження рівня інфляції, виконання прибуткової частини бюджету та підвищення відповідальності керівників усіх рівнів за дотримання бюджетної дисципліни.

І ТОДІ, І ТЕПЕР МИР ТРЕБА ЗАХИЩАТИ

Звернення Української організації інвалідів війни і Збройних Сил до ветеранів та інвалідів другої світової війни

Шість довгих років тривала друга світова війна.

За всю свою історію людство не знало такого воєнного конфлікту.

Головний підсумок другої світової — перемога над фашизмом.

І нехай у вдячній пам'яті людства збережеться безприкладний подвиг тих, хто ціною неймовірного напруження сил, крові і навіть свого життя завоював цю Перемогу.

Перемога над фашизмом у другій світовій війні мала глибокий вплив на хід світової історії, суспільну свідомість і створила нові можливості для розвитку світового співтовариства на основі співробітництва, зміцнення зв'язків і дружби між народами. Тому весь світ відзначив 50-річчя Перемоги над фашизмом і закінчення другої світової війни.

І все ж таки в різних точках земної кулі і після світової війни спалахували збройні конфлікти та «малі» війни. В результаті без упину поповнюються лави найбільш постраждалої і найменш соціально захищеної категорії людей — інвалідів війни та Збройних Сил.

Саме цю категорію людей об'єднала в своїх лавах Українська організація інвалідів війни та Збройних Сил. Ми закликаємо всіх інвалідів війни об'єднати свої зусилля у відстоюванні миру на землі та заради захисту своїх інтересів, створення нормальних умов для життя ветеранів.

Українська організація інвалідів війни та Збройних Сил (252006, Київ, вул. Горького, 114, тел. 269-08-73).

Хроніка. Події. Факти

● *Київ*

На один конфлікт поменшає

Євгена Левицького, згідно з Указом Президента України Леоніда Кучми, призначено Повноважним представником Президента України в переговорному процесі з політичного врегулювання конфлікту в Придністровському регіоні Республіки Молдова. Отже, з'явилася реальна надія, що на один конфлікт у світі поменшає.

● *Мінськ*

Запитань — тридцять. Скільки відповідей?

До попереднього порядку денного, запланованого на 12 квітня в Москві, засідання Ради глав урядів країн СНД внесено близько трьох десятків питань. Переважна більшість з них стосується різних аспектів економічного й гуманітарного співробітництва держав Співдружності. Як повідомила прес-служба Виконавчого секретаріату СНД, найважливішим документом, що його належить обговорити прем'єрам, стане проект перспективного плану інтеграційного розвитку СНД у 1996—1997 роках. Планованo, що делегацію України очолить Прем'єр-міністр Євген Марчук.

● *Тбілісі*

Зробив справу — і гайда!

Учора поновила роботу надзвичайна сесія парламенту Грузії, присвячена причинам трагічних подій в Абхазії та пошукові шляхів урегулювання конфлікту. На сесії очікують виступу президента Едуарда Шеварднадзе. Бурхливим буде обговорення питання про миротворчі сили в зоні конфлікту. «Якщо мандат російських миротворчих сил, які перебувають у зоні абхазького конфлікту, не буде змінено, то найближчим часом парламент Грузії прийме постанову з вимогою їх виведення», — заявив напередодні голова грузинського парламенту Зураб Жванія.

● *Вашингтон*

Острови як яблуко розбрату

Зазіхання Туреччини на грецькі острівці в Егейському морі можуть призвести до війни, застеріг прем'єр-міністр Греції Константінос Сімітіс, виступаючи у Вашингтонському Національному клубі преси. Кажучи про січневу конфронтацію між двома союзниками по НАТО через крихітний острівець Іміа в Егейському морі, він заявив: «Ми не хотіли війни, і, гадаю, ніхто не хоче війни. Та це не означає, що в майбутньому ми не вирішимо воювати».

● *Токіо*

Програв, але не здається

Зазнавши поразки під час президентських виборів, лідер тайваньських сепаратистів Пен Мінмін оголосив про створення «Асоціації Формоза», покликаної боротися за проголошення на острові незалежної суверенної держави. У поширеній в Тайбеї заяві сказано, що організація діятиме мирними засобами, формуючи громадську думку.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Рубаємо вікно до Азії

Триває офіційний візит Президента України Леоніда Кучми до держав Південно-Східної Азії. І хоча про результати поїздки говорити рано, певні висновки вже можна зробити.

Леонід Кучма відвідав Соціалістичну Республіку В'єтнам, де провів переговори з першими особами держави. Мова йшла, насамперед, про поглиблення нашого економічного співробітництва.

В'єтнам, колись виснажений війною та індустріально нерозвинений, нині має один з найвищих у світі показників стабільного економічного зростання. Оскільки за радянських часів 80 відсотків його товарообороту припадало на СРСР, то, природно, в'єтнамці й досі відчувають потребу в постачанні з України промислового устаткування, суден, будівельних матеріалів, запасних частин до агрегатів. СРВ також пропонує продовжити традиції обміну кваліфікованими кадрами.

Якщо ханойські договори «працюватимуть», то наша держава не втратить перспективний в'єтнамський ринок і таким чином реалізує свої інтереси в одній із країн Азії. Адже спробувати закріпитися в цьому регіоні — головне завдання візиту. Не дарма подальший шлях Леоніда Кучми проліг до Індонезії.

Останнім часом Джакарту відвідує багато лідерів зі Східної Європи. Існує думка, що ці держави, в тому числі й Україна, активно пропонують Індонезії здійснити постачання різних видів зброї та військової техніки. Про це повідомляє ІТАР-ТАРС, посилаючись на «високопоставленого представника індонезійського МЗС».

Але інтереси України набагато ширші. Як у Києві, так і в Джакарті насамперед зацікавлені у створенні умов для економічного співробітництва. Наприклад, уникнути подвійного оподаткування, захистити іноземні інвестиції, встановити повітряне сполучення між столицями. Це зробить українсько-індонезійські відносини тіснішими, а контакти — постійнішими.

Надія БЕДРИЧУК.

У ГРУЗІЇ ВЖЕ НЕ СТРІЛЯЮТЬ...

З досьє «Голосу України»

Валерію Чечелашвілі 35 років. Народився в Тбілісі. 1983 року закінчив факультет міжнародних відносин Київського держуніверситету, згодом аспірантуру на кафедрі світового господарства і міжнародних економічних відносин. Кандидат економічних наук. Працював у міністерстві легкої промисловості Грузії, в об'єднанні «Грузкурорт», а з 1989 року — у міністерстві закордонних справ, очолював департамент міжнародних економічних відносин. Влітку 1994 року призначений Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Грузія в Україні.

— Валерію Карловичу, що, на вашу думку, треба зробити, щоб поліпшилися відносини наших держав?

— У політиці маємо цілковите взаєморозуміння. Інша справа — економіка. Тут слід докласти максимум зусиль, щоб використати потенціал наших держав.

У 1993 році Україна була третім торговельним партнером Грузії, а в 1995-му — вже чотирнадцятим. Зрозуміло, є об'єктивні причини, сподіваюся, тимчасові. Зокрема, поганий транспортний зв'язок. Ідей і у державних, і в приватних підприємств щодо спільних економічних проектів багато, а фінансових можливостей для їх реалізації недостатньо. Бракує також довір'я між партнерами.

Ми до цієї проблеми вирішили підійти нетрадиційно: створюємо при посольстві торговельну раду бізнесменів України і Грузії. Основна її функція — відпрацьовувати нові форми співробітництва та й, власне, рекомендувати один одному добрих партнерів. Останнім часом намітилася позитивна тенденція: торік товарооборот між нашими країнами зріс на 54 відсотки.

— Наші держави могли б стати партнерами у спорудженні майбутнього нафтопроводу, який проляже з Азербайджану через Грузію?

— Відповідні документи вже підписано. Ми зацікавлені в співробітництві з Україною, бо знаємо, що, скажімо, в акціонерної компанії «Укрзакордоннафтогазбуд» є для цього і кадри, і досвід. Тому повідомили наш уряд про це. І сподіваюся на позитивне рішення.

— У пресі з'явилося багато повідомлень про перебудову в уряді Грузії...

— Так, але змінився не тільки уряд. За новою Конституцією, глава виконавчої влади — сам Президент держави. Скасовано апарати Президента і Кабміну, а натомість створено єдину канцелярію, якою керує перший заступник державного міністра. Сформовано 18 міністерств.

Вважаю, ми створили унікальну модель влади — просту в управлінні й гнучку. Такої системи немає, принаймні, в інших країнах СНД. Скорочення управлінського апарату, особливо під час проведення реформ, дає додаткові можливості для економічного розвитку.

В уряд прийшло чимало нових людей. Проте залишилися міністри, які займалися питаннями фінансів та реформ. Адже добре йде приватизація, успішно проведено грошову реформу.

— До речі, про грошову реформу. Кажуть, ларі у такій же ціні, як і долар?

— Як і прогнозували: 1 долар дорівнює 1,3 ларі. Ларі навіть трохи «поважчав». Після реформи Національний банк значно збільшив свої валютні резерви. Ожила економіка. Порівняльні показники промислового виробництва за січень-лютий збільшилися на 25 відсотків.

Вдалося «загнуздати» мафіозні клани, і нині в Тбілісі не зустрінете людини з автоматом. У Грузії вже не стріляють.

— Проте, наприклад, у пересічних українців усе ще тримається, м'яко кажучи, не зовсім позитивний імідж «осіб кавказької національності», який розповсюджується, на жаль, і на ваших земляків. Даруйте, але кажуть, раніше продавали гвоздики, а тепер — зброю...

— Чутки про грузинську мафію в Україні надто перебільшені. Так уже склалося, що Грузію традиційно вважають неформальним центром Кавказу. І все, що є доброго, пов'язують з нами, що поганого — на жаль, також. Певно, такий наш хрест.

Нині ще складно робити оцінки. Необхідно, щоб минув час, аби ми усвідомили, що сталося в Грузії протягом 1990—1993 років. Єдине знаю: коли повернувся Едуард Амвросійович — країна була фактично некерована, у стані анархії. Але вже відбулися кардинальні зміни, і ще більші намічаються протягом наступних трьох років. Впевнений, що незабаром усе стане на свої місця, і про грузинів знову говоритимуть тільки з симпатією.

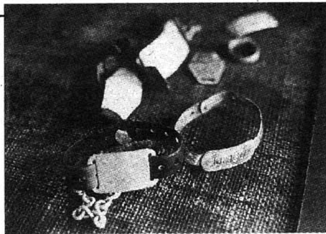
Інтерв'ю взяла Людмила ФІСЮН.

Біль не вщухає

Одинадцяте квітня визнано Міжнародним днем звільнення в'язнів фашистських концтаборів. І хоч минуло вже понад 50 років, але тисячі людей у всьому світі й досі цього скорботного дня поминають загиблих у таборах смерті.

Сьогодні біля меморіалу загиблим у фашистському концтаборі, який знаходиться в австрійському містечку Маутхаузені, буде особливо людно. З 1938 до 1945 року близько 335 тисяч чоловік ув'язнили тут за колючим дротом, більше 122 тисяч із них було замордовано. Трагедія ця нині стала історією. У колишньому німецько-фашистському концтаборі відкрито музей. Проте й молодь, яка знає війну лише із книжок, почувається біля меморіалу незатишно: моторошно і страшно там, де колись володарювала смерть.

На знімках: пам'ятник в'язням Маутхаузена; експонати музею наштовхують на сумні роздуми.

Фото Олександра КРЕМКА.

Яблуням на Марсі не вистачає українського чорнозему

Нещодавно укладений українсько-американський договір про співробітництво в галузі космічних досліджень починає реально працювати. Зокрема, вже заплановано здійснити спільний космічний політ у жовтні 1997 року на американському кораблі багаторазового використання «Шаттл», повідомляє ІТАР-ТАРС.

Дібрано два українські астронавти, які наступного тижня планують вилетіти до Сполучених Штатів для медичного обстеження, за результатами якого залишиться один кандидат. Скоріше за все, ним стане сорокарічний Леонід Каденюк.

Політ передбачає проведення науково-дослідних робіт з ботаніки і триватиме 16 діб. За попередніми даними, програма «Шаттл-97» обійдеться Україні лише в 17 мільярдів карбованців (85 тисяч доларів), а більшу частину витрат візьме на себе американська сторона.

Проблема

Чому полтавські огірки не «долітають» до Сахаліну

ПОЛТАВСЬКА облспоживспілка чи не єдина в усій Україні зберегла відділ з консервного виробництва. Його начальник Олександр Попов, який ще донедавна очолював трест консервних заводів (був і такий!) розповідає:

— Колись це була галузь, яка годувала чималу частину населення колишнього Союзу, а полтавські огірки «долітали» навіть до Сахаліну. Всього продукції виготовляли понад 65 мільйонів умовних банок зі 130 найменуваннями. Усі шість консервних заводів поки що живі, а в Котельві ще й цех збудовано. А продуктивність торік ледь сягнула 10 мільйонів умовних банок. Їх на складах уже накопичилось більш як на 200 мільярдів карбованців і все через втрату ринків збуту.

Традиційно вони були в Росії, куди відвантажували до 90 відсотків м'ясних і, передовсім, овочевих консервів, соків тощо. Попит на них був і залишився надзвичайно високим, що, зокрема, підтвердив овочевий ярмарок у Москві.

Однак, щоб вивезти консервовану продукцію за кордон, необхідно одержати передоплату за повну вартість, коли замовникам це робити заборонено.

Занепад консервної галузі, так чи так позначається й на овочевій. Насамперед, у колективних сільгосппідприємствах. Справді, навіщо вирощувати той огірок чи помідор, якщо відсутній ринок збуту? І площі під городину в області різко зменшено. Адже 8 років тому Полтавський консервний завод закуповував 12 тисяч тонн овочів, а минулого — лише 1,5 тисячі. Його директор, Анатолій Лялін, вважає, що підписання контракту з КСП на майбутній сезон для заводу це мало не смертний вирок.

— Навіть якщо і зуміємо проавансувати, то не зможемо сповна і вчасно розрахуватись, — каже він. — Адже маємо на складах ще позаминулорічну продукцію. Доведеться платити штрафи.

У такому випадку пропонують брати кредити. Полтавські консервники скористалися такою нагодою в 1994 році. Узяли пільговий кредит у сумі 6 млрд. 130 млн. карбованців під 30 відсотків річних. Згодом відсотки відчутно збільшилися через підвищення ставки Національного банку. Тож повернути довелося понад 20 мільярдів карбованців. Врешті-решт, за таку кредитну політику доведеться розраховуватися... покупцям.

Де шукати вихід? Облспоживспілка рекомендувала облаштувати неспецифічні виробництва і торгівлю. На заводах вже навчились випікати хліб, варити пиво, ліпити локшину, торгувати чим завгодно. Одне слово, аби хоч вижити. Ясно, що такими заходами галузь не реанімувати, навіть якщо перейти на новітні світові технології.

За підрахунками економістів, нині вигідніше, аби полтавський завод просто... стояв — менше витрат. Та чи це вихід?

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Ідея

Макарони по-немирівськи

Хто не любить їх? Ще запорозькі козаки готували щось подібне до нинішніх фабричних виробів, змішуючи тісто з яєчними жовтками. Різали гострим ножем тонесенькі коржики на смужки... Смачно!

Прочитав про це десь великий книголюб Антін Фесенко, директор немирівського комбінату кооперативної промисловості (донедавна — хлібокомбінат), і вирішив: не хлібом єдиним живуть люди. Тож тому з його ініціативи та завідувачки виробництва Жанни Тушевської комбінат почав виготовляти яєчні макарони: тонну на місяць. Розвозили разом з хлібом по магазинах. Згодом виробництво зросло. За рік — до дванадцяти тонн. Закупили ще одну машину. Таким чином і справи пішли на лад, людей зберегли.

Олеся ЯХНО.

Немирів Вінницької області.

Конверсія

Треба завжди щось мати в резерві

Донедавна широкий загал нічого не знав про діяльність Запорізького виробничого об'єднання «Радіоприлад», хоча й розташована його центральна прохідна на привокзальній площі станції Запоріжжя-1. Раніше більш як 80 відсотків виробничої програми тут становили різні військові радіостанції, командно-штабні машини із спеціальними засобами зв'язку. Враховуючи нинішню відсутність військових замовлень, конструктори «Радіоприладу» запропонували в рамках програми «Резерв» упровадити у виробництво 30 зразків товарів широкого вжитку, більшість з яких вже дійшла до споживача. Це — радіо- та телефонні станції різної потужності, дитячі електромузичні інструменти та швейні машинки «Дніпряночка», пристрої охоронної сигналізації, побутові сейфи «Граніт» та «Кордон», електрогрилі, газові повітряні обігрівачі, побутові міні-інкубатори «Тарі», а також новинка цього року — імітатор мікроклімату соляних шахт, який успішно застосовують у лікарнях та санаторіях для комплексного лікування бронхів та легенів.

Високу технологічну та дизайнерську довершеність продукції Запорізького ВО «Радіоприлад» у 1993 році було відзначено в Брюсселі позолоченим знаком Європейського Економічного Союзу. Але, на жаль, навіть такі успіхи не гарантують сьогодні підприємству безпроблемне існування. Та все-таки, — хто йде, той здолає гору.

На знімку: провідний конструктор приладу штучного мікроклімату Анатолій Калініч.

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

У номер

● *Київ*

Другу ювілейну монету присвячено поетесі

Національний банк України випустив у обіг ювілейну монету «Леся Українка», виготовлену із срібла 925 проби, номіналом 2 000 000 карбованців. Вага дорогоцінного металу (чистого) — 15,55г. Діаметр монети — 33 мм, бокова поверхня рифлена, тираж 10000 штук, — повідомляє прес-служба Нацбанку України.

Автори дизайну: художник Олександр Івахненко, скульптор Штефан Новотни.

● *Сімферополь*

Духовні скарби — народові

Уряд Автономної Республіки Крим прийняв рішення про повернення у власність мусульманській общині «Авдет» споруди колишньої мечеті у селі Малий Маяк під Алуштою. Це вже дванадцята мечеть, повернена державою мусульманам Криму.

Як повідомив заступник муфтія Криму Сервер Мустафаєв, Духовне управління мусульман Криму споруджує на півострові ще 23 мечеті. До слова, на початку нинішнього століття в Криму нараховувалося більш як 1700 мечетей, — повідомляє «Інтерфакс-Україна».

● *Кіровоград*

Кожному місту — по кораблю

Ще одним бойовим кораблем поповнився власний «флот» Кіровограда. Ім'я міста отримало судно ВМС України. До цього мешканці обласного центру шефствували над сторожовиком «Григорій Куроп'ятников», названим на честь земляка Героя Радянського Союзу. Нещодавно з'явився мінний тральщик «Світловодськ», шефами якого вирішили стати наддніпрянці. А тепер і кіровоградці прагнуть допомогти «Кіровограду». Більше того, вони надіслали листи тим керівникам КСП та підприємств, які свого часу служили на флоті, з проханням допомогти морякам. Перший відгукнувся голова КСП «Україна» капітан третього рангу у відставці Василь Войчук, який ось уже багато років очолює господарство і вивів його в число кращих у Кіровоградському районі. Вирішено також укомплектувати екіпажі трьох суден юнаками зі степового краю.

● *Чернівці*

Пам'яті краянина

На Буковині засновано новий пісенний фестиваль, присвячений пам'яті видатного краянина, народного артиста України, лауреата Державної премії імені Тараса Шевченка Назарія Яремчука. Проходитиме він щороку у вересневі дні у Вижниці, де розпочинав творчий шлях співак.

Започаткував фестиваль учитель Назарія, засновник славнозвісного ансамблю «Смерічка», композитор, народний артист України Левко Дутківський. Його підтримало керівництво Чернівецької облдержадміністрації, яка надаватиме фінансову допомогу для його проведення.

Пошук

Чи відмовимося від чужих бокситів?

ПОЗИТИВНУ відповідь на це запитання дасть єдина в нашій країні розвідувальна шахта з видобування руди для виробництва алюмінію, будівництво якої триває нині.

— Нове гірничовидобувне підприємство споруджується на межі Криворізького і Широківського районів Дніпропетровської області, колективом шахти «Центральна», — говорить її головний інженер Олексій Рябіков.— Без великих додаткових витрат підготовлено наземну інфраструктуру, пройдено вертикальний стовбур. Для цих цілей міністерством промисловості та Інгулецьким гірничо-збагачувальним комбінатом виділено 8,5 млрд. крб. Однак ось уже 6 місяців припинено всі роботи. Причина одна — відсутність грошей. Для того, щоб об'єкт діяв, необхідно виділити з держбюджету коштів на суму 30—35 млрд. крб. Поки унікальним родовищем зацікавилася одна з канадських фірм і київський концерн «Різноекспорт», найбільший імпортер і експортер товарів та сировини на український ринок.

А чим приваблює їх шахта, що споруджується? Криворізькі руди дещо інше, ніж звичайні боксити. Нові корисні копалини, запаси яких перевищують 150 млн. тонн, містять практично в рівних пропорціях алюміній, залізо та електрокорунд — високоякісний матеріал для обробки інструментів. Промислові експерименти, проведені на Запорізькому абразивному комбінаті, показали: мінерал легко піддається переробці і маловідходний. Хоча про остаточну технологію його збагачування говорити поки що рано. Бо нині розглядають три варіанти вилучення металів із цих корисних копалин: перший — їхня переробка на одному з глиноземних підприємств України; другий — на Інгулецькому гірничо-збагачувальному комбінаті; третій — збагачення руди безпосередньо на місці її залягання, що вже вважається за недоцільне, бо його впровадження виведе з господарського обороту тисячі гектарів родючої землі.

Михайло НЕХЛЮДОВ.

Кривий Ріг.

Новинка

«Промокашка» для футбольного поля

Оригінальний пристрій, що діє за принципом звичайної шкільної «промокашки», сконструювали й виготовили фахівці одеського акціонерного товариства «Проммаштранс». Завдяки йому можна швидко й ефективно осушувати від талих та дощових вод не лише футбольні поля, спортивні майданчики, а й міські площі, вулиці, тротуари, заводські території. Згодиться пристрій і морякам — для осушування трюмів суден після промивки. «Промокат» — така назва пристрою — під час випробувань у найрізноманітніших умовах показав чудові результати. Найближчим часом колектив перейде до серійного виробництва.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

НОВА РЕДАКЦІЯ КОНСТИТУЦІЇ:

державна символіка та символічна демократія

АНАЛІЗ проекту Конституції, схваленого Конституційною комісією 23 листопада, експерти фонду «Українська перспектива» оприлюднили в експертній оцінці «Російська Конституція України та ймовірний сценарій її прийняття». Загальним висновком цього дослідження було твердження, що такий проект Конституції об'єктивно не сприяє гарантуванню національних інтересів України, а навпаки, забезпечує російський інтерес в Україні та загострює політичні й регіональні суперечності в суспільстві.

У порівнянні з вищезгаданим проектом Конституції документ від 24 лютого, який уже представлено Верховній Раді України, має цілу низку позитивних змін, зокрема йдеться про суттєві уточнення преамбули та розділів І.«Загальні засади», VII. «Прокуратура» та X.«Автономія Крим». У новому проекті закріплено унітарну форму державного устрою, символіку держави, визначено характер утворення країни на підставі здійсненого українською нацією права на самовизначення, збільшено обсяг присяги Президента та введено присягу для членів Національних зборів. Автори проекту ввели норму, згідно з якою кожний громадянин має право захистити свої права та свободи, звернувшись до судових чи інших установ ООН та Ради Європи. Без цієї норми деякі міжнародні організації не приймають до розгляду заяви громадян. Все це вказує на світоглядне закріплення українського характеру нового Основного Закону держави.

Водночас, щодо організації державної влади та місцевого самоврядування проект змінено на гірше. У документі закріплено такі принципи організації суспільства та держави:

— переважно авторитарний тип політичного режиму з означенням певних принципів демократії;

— президентська форма правління, яка в даній редакції фактично нівелює ідею розподілу влади;

— унітарна форма державного устрою з практичною ліквідацією системи місцевого самоврядування.

Тип політичного режиму

ЗАГАЛЬНОВІДОМО, що демократичний тип політичного режиму характеризується такими ознаками: пріоритет прав особистості; юридична рівність прав громадян; виборність органів державної влади; розподіл влади на законодавчу, виконавчу та судову; гарантія прав меншості; пріоритет права; право на політичну опозицію.

Ці принципи новий проект Конституції декларує статтями 1, 3, 5, 6, 8, 12. Водночас інші статті законопроекту нівелюють всі, без винятку, задекларовані принципи демократії. Так, юридична рівність прав громадян обмежується ст.19, де з переліку ознак рівності перед законом знято пункти за «посадою, родом та характером занять»; свобода думки, слова та переконань обмежується в статті 29 міркуваннями захисту репутації. Подібні обмеження прав і свобод людини також у ст.24—27, 29—37, 39. Цікаво, що громадянин має право звернутися з питань захисту своїх прав у міжнародні організації, але позбавлений права звернення до Конституційного Суду України.

Взагалі пріоритет прав особи, що визнаний загальнодекларованим посиланням, конституційно обмежується ст.60, де наведено умови його обмеження з метою захисту прав і свобод інших людей, національної безпеки, охорони здоров'я та моральності населення. Одразу ж відзначимо, що неодноразово використано нове у цьому проекті поняття «моральність населення», котре запозичено з низки міжнародних декларацій щодо прав людини. Однак в нашому випадку його застосування є абсолютно некоректне, оскільки жоден із нормативних актів України не тлумачить суті поняття «моральність населення». Водночас така норма має пряму дію у випадку заборони діяльності партій та громадських об'єднань (ст.32).

Згідно з новим проектом Конституції, Україну вилучено з міжнародного правового поля, бо у ст.9 та 13, де йдеться про співвідношення національного та міжнародного права, знято попередні (проект від 23 листопада) застереження щодо пріоритету міжнародного права.

Ст.32 у зміненій редакції вилучила право на парламентську діяльність партій та, відповідно, поставила під сумнів принцип права на політичну опозицію. За умов, що мають місце в Україні, заборона створення партійних фракцій у парламенті та в органах місцевого самоврядування консервує корпоративно-клановий характер їхньої діяльності та гальмує процес структуризації суспільства.

Таким чином, серед головних ознак демократичного політичного режиму у проекті зафіксована та має механізм повноцінного функціонування лише одна — виборність органів державної влади та місцевого самоврядування. Всі інші принципи демократії лише декларовані, а в подальшому тексті обмежені або нівельовані взагалі. Отож, це підтверджує наш висновок про закріплення переважно авторитарного типу політичного режиму з означенням певних принципів демократії.

Форма державного правління

ПРОЕКТ Конституції закріплює таку президентську форму правління, котра, якщо взяти до уваги повноваження глави держави, визначає його статус як чи не найсильнішого Президента щонайменше на Європейському континенті.

Законопроект містить лише одну ознаку непрезидентської форми правління — наявність посади Прем'єр-міністра. Проте його повноваження (ст.112) свідчать, що ця посада формально і функціонально відповідає посаді Першого міністра чи міністра Кабінету міністрів у класичних президентських моделях.

Натомість Президент:

— має право розпуску Палати депутатів за непереконливою мотивацією (ст.90);

— за згодою Палати депутатів (однак не зазначений механізм застосування даної норми, який в країнах демократії усталений та чітко визначений) призначає Прем'єр-міністра та самостійно його звільняє;

— за поданням Прем'єр-міністра призначає членів Кабінету міністрів та самостійно їх звільняє;

— призначає та звільняє керівників інших центральних органів, глав державних адміністрацій;

— за згодою Сенату призначає Генерального прокурора, голову Антимонопольного комітету та самостійно звільняє їх;

— призначає половину складу Конституційного Суду;

— призначає суддів за поданням міністра юстиції (зазначимо, що нині в Україні діють 3446 суддів, не враховуючи суддів Верховного Суду);

— видає, крім указів і розпоряджень, ще й універсали (правочинність яких не визначена, але, вочевидь, їх задумано як самостійні акти законодавчого характеру).

Зазначимо, що, за проектом, Національні збори позбавлені права накладати вето чи призупиняти дію актів Президента (це можливо лише через Конституційний Суд). У такий спосіб Президент поєднує повноваження виконавчої та законодавчої влади, а Національні збори в їх двопалатному вигляді практично не діють як інструмент стримування Президента.

Ключові кадрові призначення Національні Збори можуть здійснювати через свої палати лише у формі погодження або затвердження (тобто впливати лише пасивно-опосередковано на кадрову політику, право звільнення — тільки у Президента).

Право самостійного звільнення Палата депутатів має лише стосовно голови та половини членів Рахункової палати (структура та функції якої в Конституції та чинних нормативних актах не визначені, єдине посилання у проекті від 23 листопада на необхідність розрахунків до законопроекту знято, а залишено лише в ст.99 право на контроль за фінансовою діяльністю держави) та уповноваженого Національних зборів у правах людини.

Сенат взагалі не має права самостійного звільнення.

Механізм відставки Кабінету міністрів поставлено в залежність від тривалості його діяльності — не раніш як через рік після затвердження і не більш ніж один раз протягом сесії. Враховуючи різний термін повноважень Президента (5 років) та парламенту (4 роки), цілком імовірна ситуація, коли новий парламент буде поставлено перед фактом правочинності старого уряду зі старою Програмою діяльності. Зазначимо, що таке розведення в часі повноважень президента та парламенту, скажімо в США, створене з іншою метою. Шестирічне повноваження Сенату з постійною ротацією дає можливість забезпечити парламентську діяльність законодавчої гілки влади за умов зміни президента протягом кожних чотирьох років.

А щодо імпічменту Президента, то останній проект Конституції зробив застосування цього інструменту майже неможливим. Підставою для цього є здійснення Президентом тяжкого злочину (а не просто злочину).

Судова система мало не виключно є сферою впливу Президента. Він призначає половину членів Конституційного Суду, за його поданням Сенат обирає (в іншій статті призначає) суддів Верховного Суду, а всі судді інших судів призначаються на посади Президентом за поданням міністра юстиції за формулою, яку буде визначено в окремому законі.

Вважаючи судову систему одним із ключових інститутів демократичного суспільства, відзначимо, що в Україні Президент має право самостійно призначати 7 із 14 суддів Конституційного Суду терміном на 10 років, а голову Конституційного Суду обирають із його членів на 5 років, що унеможливлює його незалежність. Для прикладу, у Франції 9 членів конституційної ради призначаються в такий спосіб: 3 — президентом, по 3 — головами палат парламенту; у ФРН — обираються порівно бундестагом і бундесратом; в Італії — третину призначає президент, по 1/3 — вищі ради магістратур та спільне засідання палат парламенту. В США президент формує верховний суд «за порадою та згодою Сенату», проте судді діють довічно, а можуть бути звільнені лише за рішенням конгресу. В країнах Східної та Центральної Європи право самостійно призначати членів конституційного суду мають лише президенти Румунії та Польщі, відповідно — третину складу.

Проблема бюджету завжди була ключовою в забезпеченні розподілу влади. В новому проекті Конституції закладено таку схему затвердження бюджету: Президент подає бюджет, подальша схема дій, як це було в проекті від 23 листопада, відсутня, що може призвести до одноосібного прийняття бюджету. В цьому випадку депутати не мають права змінити структуру бюджету та конкретні статті витрат. Для прикладу, в США, на сильного президента яких посилаються автори проекту, під час обговорення та прийняття бюджету конгресмени мають право переглянути чи змінити статті фінансування та сам характер формування бюджету.

Таким чином, в Україні у проекті Конституції від 24 лютого заплановано впровадження одного з найсильніших у світовій практиці інституту президентства з ослабленим парламентом та фактично залежною від виконавчої влади судовою системою.

Місцеве самоврядування

РОЗДІЛ про місцеве самоврядування посилює недемократичний характер проекту. В цілому ця частина Конституції найменш виписана та, відповідно, витлумачена. Так, відсутня норма щодо порядку формування районних та обласних Рад. Відсутні статті про співвідношення та розмежування повноважень інститутів місцевого самоврядування та органів державної влади.

Громадяни позбавлені такого важливого інструменту демократії та місцевого самоврядування, як місцевий референдум. Згадка про можливість застосування місцевого референдуму присутня в ст.33, проте в розділі III.«Вибори. Референдуми» йдеться лише про право на всеукраїнський референдум. Місцеве самоврядування у Києві та Севастополі ліквідовано взагалі. Двозначність багатьох норм у розділі підтверджує наявність різних і невитлумачених понять, як-то: «виконавчий орган», «виконавчий апарат». Характер фінансування місцевого самоврядування підтверджує прихильність до державно-адміністративного принципу управління. Закладено традиційний принцип перерахування фінансів до державного бюджету, а потім їх частковий перерозподіл у місцеві. Цілковита підпорядкованість інститутів місцевого самоврядування виконавчій владі закріплена ст.142, де визначено, що глави державних адміністрацій уповноважені зупиняти дію актів місцевого самоврядування. Про незначущості та обмеження місцевого самоврядування свідчить факт позбавлення недоторканності представників місцевих Рад.

Тож, даний проект Основного Закону вже за традицією останніх років обмежився загальнодекларативними посиланнями та, водночас, практично позбавив конституційних підстав, необхідних для повноцінного функціонування місцевого самоврядування. В цілому вищезазначені засади суперечать принципам Європейської хартії місцевого самоврядування.

Висновки

ПРОВЕДЕНИЙ аналіз проекту Конституції в редакції від 24 лютого 1996 року засвідчує неможливість його схвалення в такому вигляді. Адже політична теорія та історичний досвід переконують:

— чим вища міра концентрації влади в одних руках, тим менша ймовірність її утримання;

— чим менший доступ інститутів політичної системи до прийняття державних рішень, тим менші можливості їх виконання.

З огляду на це, ухвалення нинішнього недемократичного проекту Конституції об'єктивно провокуватиме непарламентські, силові методи політичної боротьби, передовсім за посаду Президента.

Тому потрібні подальше серйозне доопрацювання та удосконалення тексту Основного Закону України.

Водночас зазначимо, що мотивації необхідності якнайшвидшого прийняття Конституції з огляду на часові обмеження безпідставні. Якщо йдеться про Конституційний договір, то його дія припиняється не 8 червня 1996 року, а з моменту ухвалення нової Конституції. Щодо рекомендації Ради Європи у річний термін, тобто до 8 листопада, ухвалити нову Конституцію, то прийняття законопроекту в такій недемократичній редакції небезпечніше, аніж подальша робота над його удосконаленням.

Ухвалення ж даної Конституції нині буде лише символічним актом, що не закріплюватиме засад демократичного суспільства в державі. Тому, щоб не дискредитувати власне ідею Конституції як акта громадянської згоди та суспільного договору між громадянином та державою, необхідно підготувати текст Конституції України, який сприйме суспільство.

Сергій КУДРЯШОВ,
Сергій ОДАРИЧ,
Юрій ОРОБЕЦЬ,
Микола ТОМЕНКО.

Чи будуть реалізовані плани зменшення населення України з 52 до 10—15 млн. чоловік

Україна в системі сучасної геополітики

1. Чи закінчилася «холодна війна»?

Розвал великої країни, якою був Радянський Союз, породив принципово нову ситуацію в світі, поклав початок багатьом руйнівним процесам, які стали охоплювати все ширше коло держав і континентів.

Несподівано швидкий, навіть для тих, хто його підступно готував десятками років, розпад СРСР, всебічне ослаблення могутньої країни, штучно створена глибока економічна криза, зупинка багатьох великих підприємств, заводів і фабрик змусили країни Заходу поспіхом уточнювати раніше продуману стратегію боротьби уже не тільки проти Союзу, але і проти всіх слов'янських країн.

Сьогодні стає все очевиднішим, що лише наївні крикуни з рухівців та неодемократів думали, що суть конфронтації США, Заходу проти СРСР полягала лише в ідеології, незгоді з «комуністичним режимом». Нині навіть найнепідготовленішій людині зрозуміло, що США турбувало не поширення марксизму (при нинішньому рівні життя середнього американця він їм не загрожує). Їм заважала могутня держава, яка стояла на перепоні намірів США командувати світом. Щоб не залишилося будь-яких сумнівів щодо цього, пошлемося на доповідь Б. Клінтона американському конгресові «Стратегія національної безпеки США» (липень 1994 р.), у якій досить відверто було сказано, що «необхідність американського лідерства зберігається і після закінчення «холодної війни». Це лідерство потрібне, щоб ефективніше відстоювати національні інтереси та національну безпеку США. Головним у цьому є збройні сили, особливо стратегічні ядерні засоби, які повинні бути готові «уражати широкий спектр цілей, що мають для політичних і військових лідерів інших країн ключове значення». Ось чому так настирливо спішать викручувати руки «незалежній» Україні, ліквідовувати її ядерні сили, зривати усі шахти стратегічних ядерних ракет, не знищуючи у відповідь жодної своєї. **Наполягають на закритті Чорнобильської АЕС зовсім не з міркувань безпеки України, а тому (про це мовчать), що ця станція здатна виробляти матеріали для ядерної зброї.**

Щоб якось заспокоїти людей, які невдоволені (власне, їх про це ніхто не питає) подібним станом справ, їм настирливо твердять: «Військова могутність держави шкідлива, на межі XXI сторіччя визначення великої держави пов'язане не з імперським контролем, а з якістю життя і вимірюється життєздатністю демократичних свобод» (З. Бжезинський, «Кто есть кто», 1995 р., № 8.).

Він же нас повчає, що «децентралізована країна була б зручнішою для розширення творчої діяльності на місцях, розвитку економічного та політичного плюралізму і утруднила б реставрацію диктатури» (Там же). (Чи не тому так настирливо пробивають ідею двопалатного парламенту?)

Нас повчають, а самі усіма силами зміцнюють не тільки власну централізовану владу, а й прагнуть поставити під її контроль інші країни світу. Чому ж це для нас буде добре, коли ми існуватимемо роз'єднані і в результаті плюралізму, який З. Бжезинський проповідує, уникнемо диктатури, а от єдність штатів і зміцнення військової сили для США — це благо і будь-який заклик, скажімо, до відокремлення чи самостійності того чи іншого штату від федерального бюрократичного апарату іменується антидержавним злочином? Дивна логіка для одних і для себе. Як і дивне тлумачення демократії та плюралізму.

Нас без кінця переконують, яким було жахливим життя за «імперії» і який розквіт «справжньої демократії» отримали люди, «децентралізувавши» (за словами З. Бжезинського) єдину країну.

За їхніми оцінками «реформатори», які розпродують за безцінь багатства народу, несуть злидні і зубожіння мільйонам, реалізуючи закордонні рецепти «реформ», — справжні демократи. Їм шлють вітання президенти, клянуться у підтримці і співчутті. Так, заокеанський президент надіслав особисте послання Л. Кучмі з словами своєї підтримки у ті дні, коли особливо загострювалася ситуація в Україні у зв'язку з підписанням так званої Конституційної угоди. Досить було Президенту Білорусі О. Лукашенку назвати деякі речі своїми іменами, а народові Білорусі висловитися за єдність з Росією, як посипалася злива звинувачень про відмову від демократії, про те, що «дивак-народ» проголосував за відновлення імперії, тощо.

Дивна логіка закордонних політиканів та їхніх підспівувачів в Україні, які злидні, розорення, запроданство, розвал економіки, науки і культури іменують вірним шляхом «справжньої демократії». А відсутність безробіття, безплатні освіту та медицину, мінімальну квартплату, піднесення економіки, поліпшення добробуту народу називають імперським ярмом і відходом від визнаної у світі демократії.

Це називають там «справжньою демократією»! Правда, називають ті двадцять відсотків людей, які якраз і споживають 85 % усіх земних благ. Таку «демократію», віддаючи на поталу власний народ, країну, її багатства, безсоромно нав'язують людям, які стають дедалі біднішими, ті, хто вірою прислуговує в Україні цим двадцяти відсоткам.

Саме з позицій цієї п'ятої частини населення розробляється відповідно програма сучасної геополітики. Суть її суперечлива і неоднозначна, хоча досить відверто формулюється тією групою вчених, які досить старанно виконують замовлення різного гатунку міжнародних банків та валютних фондів, на утриманні яких перебувають і можуть існувати. Йдеться в першу чергу про Римський клуб, що об'єднує чимало талановитих учених-дослідників, котрі прагнуть запропонувати певні прогнози розвитку людства. Серед них є глибокі і цікаві дослідження, які спираються на всебічний аналіз конкретних явищ і фактів суспільного життя і розвитку багатьох країн світу. Однак час від часу з'являються роботи, зміст яких досить недвозначно висловлює концепції і прагнення тих політичних сил і верств, що їх вважають сьогодні господарями планети. Особливо після вдалого розвалу СРСР та штучно нав'язаної багатьом країнам соціалістичної співдружності економічної кризи.

Маємо на увазі книгу Данелли та Дениса Медоузів «За межею», опубліковану в кінці 1992 року від імені Римського клубу, де порушується проблема виживання людства в наступному, XXI, столітті.

Суто з суб'єктивістських міркувань, на догоду певним політичним силам капіталістичного світу автори пропонують три головних заходи, які мають бути здійснені.

1. До середини XXI сторіччя населення планети має скоротитися до 1 мільярда чоловік.

2. Країни «третього світу» не повинні розвивати в себе промисловість та економіку за зразком індустріально високорозвинених країн Заходу і перейти на «зелені технології».

3. Народи цих же країн мають максимально скоротити матеріальні потреби і зосередитися на розвиткові духовних запитів.

Впадає в очі безцеремонність щодо країн і народів так званого «третього світу», до якого уже приписані і республіки розваленого СРСР, та повне замовчування того, що ж мають робити в цій ситуації економічно розвинені країни «сімки». Є в цих пропозиціях і немало цинічного, особливо по відношенню до слов'янських народів, бо саме їм приписується значною мірою стати тими країнами і народами, на чию долю випаде значне скорочення їхнього населення. Є дані, що існують щодо слов'янських народів уже і фіксовані квоти їх народонаселення в найближчі 20—25 років. Згідно з цими «квотами», до 2020 року Росія повинна мати не більше 50 млн. населення (сьогодні 150 млн.), Україна — 10 — 15 млн. (при нинішніх 52 млн.), Білорусь близько 3 млн., Болгарія — до 5 млн. і т.д. Як буде досягнута ця «квота», неважко переконатися з того, що уже відбувається нині. Адже тільки «природним» шляхом, за рахунок розбіжності між померлими та народженими, населення України щороку скорочується на 300—450 тисяч чоловік, в Росії ця цифра уже доходить до 2 млн. чоловік.

Про те, що цей процес прискорюватиметься, свідчить повальний занепад промисловості, скорочення виробництва продуктів і товарів легкої промисловості майже на 52 % порівняно з 1990 роком; зниження в середньому за останні 4 роки споживання м'яса на 18 %, молока на 23% і т.п. А для окремих груп населення це зниження перейшло межу 50 %. Поступово нас справді переводять на «зелені технології», або, іншими словами, на підніжний корм, як худобу.

2. Старі і нові директиви «демократичного» Заходу

Не без успіху здійснюється і друга умова переходу країн «третього світу» на «зелені технології». Слід зауважити, що ще наприкінці 70-х років у США була опублікована книга трьох авторів Германа Кана, Уїльяма Брауна, Леона Мартела «Наступні 200 років. Сценарій для Америки і всього світу».

Автори книги поділили країни світу на чотири категорії. В першій, звичайно, були США та ще декілька індустріально високорозвинених країн. Їм відводиться провідна роль в історії в найближчі 200 років. Друга — четверта категорії, а це більше чотирьох п'ятих населення планети, приречені обслуговувати (добувати природні багатства, переробляти, поставляти сільськогосподарську продукцію) у ці «високорозвинені» країни. Особливе місце відводиться країнам четвертої категорії: вони мають утилізувати на своїй території усі промислові відходи провідної «сімки», чи навіть «трійки», виконувати усю чорнову роботу. Є всі дані вважати, що Україні заплановано місце саме в четвертій категорії.

Те, що нас уперто заганяють у загорожу четвертої категорії країн, стає все очевиднішим, бо наші люди, в переважній більшості, уже доведені до отримання річного прибутку, який не перевищує 500 доларів, хоча справа не тільки в цих доларах, суть у зростаючому розвалі промислового виробництва, сільського господарства, всієї економіки.

До чого це вже довело Україну, свідчать чимало вражаюче-трагічних фактів. Валовий внутрішній продукт на душу населення в Україні став у 20—25 разів менший, ніж в економічно розвинених країнах. За чотири останні роки він скоротився втричі, навіть якщо порівняти не з найкращим 1990 роком.

Залежність України від імпорту перевалила 41 % (для порівняння: США — 9,5 %, Японія, яка імпортує більшість сировини для промисловості, залежить від імпорту тільки на 14 %). Зовнішній борг України перевищив 8 мільярдів. Україна вже неспроможна його сплачувати і залазить у нові іноземні позички, а ті «транзитом» ідуть до Туркменистану та Росії як борги за енергоносії.

За деякими даними, приховане безробіття сягає 35 % працездатного населення. Зубожіння народу особливо відчутне на зниженні калорійності білкового раціону з 3597 кілокалорій у 1990 році до 2500 кілокалорій сьогодні. Трагізм у тому, що зниження калорійності білкового раціону триває, а це призводить до різкого підвищення смертності старших та деградування розумових здібностей дітей від недоїдання.

Україну завалили залежалими закордонними хімічно розбавленими фантами та колами, багаторічної давності снікерсами.

Безумовно, чимало як продукції, так і технологічного обладнання наших заводів давно застаріли і нездатні випускати не тільки конкурентоспроможну, але й елементарно доброякісну продукцію. Та чи означає те, що все потрібно відразу зупинити і згортати виробництво? Навіть того, що потрібно нам самим? Ніякий господар такого собі не дозволить. Тим більше, якщо подібне стосується держави з багатомільйонним населенням і з тенденцією утвердження незалежності і самостійності.

Розумні і дбайливі господарі ніколи не допустять розорення власного обійстя і розкрадання багатств, дарованих природою. Тим більше мають розуміти, що торгівля грішми, гендлювання капіталами, на чому наживаються іноземні та власні банки, призводять до розорення країни. Адже гроші спроможні породити лише гроші, за які, зрозуміло, можна купити, якщо є, будь-які продукти, сировину, товар. Але ж папірець залишається папірцем, у якій би ролі він не поставав. Сам же товар, будь-який продукт, навіть природну сировину добувають тільки працею. Праця і лише вона створює потрібні людині товари, усе те, що купують гроші.

Отже, будь-які закордонні грошові кредити — то кабала, термін якої вимірюється розмірами взятих кредитів; а праця народу на власних заводах і підприємствах, на найродючішій у світі землі — то вихід із зашморгу, який тягне нас лише до «зелених технологій».

3. «Духовні» підвалини сучасних геополітиків

Нарешті візьмімо третю «умову» Медоузів — врятування людства у XXI сторіччі: максимально скоротити матеріальні витрати і зосередитися на розвиткові духовних потреб. Зовні заклик розумний і особливих заперечень не викликає. Суть в іншому: кому і які матеріальні витрати скорочувати, якими духовними цінностями збагачувати людські потреби.

Слід зауважити, що розпад СРСР готувався не тільки матеріально, шляхом трильйонних доларових витрат, але здійснювався заздалегідь по ідейній, «культурно- духовній» лінії. Перш за все, як роз'їдаючу іржу, людям нав'язували думку, що нічого путнього за роки радянської влади не здійснено, а те, що робилося, було або недосконале, або виконувалося не так. Останніми десятиріччями поступово у нас принижувалось і відбиралося чимало духовних цінностей, якими пишався народ і які назавжди залишаться в нашій культурній історії, як би їх не спотворювали і не замовчували.

З пам'яті нинішнього покоління настирливо викреслюють літературні, мистецькі цінності, які, впливаючи на наш духовний світ, спроможні формувати благородні людські риси і властивості.

Виставляючи табори і голод як майже єдине, що було властиве пережитим народом рокам, нас обеззброювали духовно, безпідставно звинувачуючи цілі покоління людей у марно прожитих роках.

Усе це робилося і робиться заради того, щоб, нарешті, зробити з могутньої країни «геополітичний вакуум», який уже починає заповнюватися тим, що диктують заокеанські, зарубіжні «переможці» в холодній війні. Правда, наші «патріоти- самостійники» не усвідомлюють, що в цій жахливій грі «світових геополітиків» Україні відведена особлива роль, і, при потребі, розіграють «українську карту» так само безжально, як це роблять з іншими.

Якою ж духовною їжею пропонують нам «компенсувати» горе і злигодні народу, що нав'язують йому власні сьогоднішні українські медоузи, які, не виключено, може, і не читали книги вченого Римського клубу? Хоча, напевне, це і необов'язково, бо і дії багатьох нинішніх українських «ідеологів-реформаторів», і ідеї «дослідження» Данели та Дениса Медоузів черпаються з єдиного джерела антинародної отрути, приготованої Міжнародним валютним фондом та Міжнародним банком реконструкції.

Поряд з релігійними проповідями пропонують безглузді пророцтва астрологів, різноманітні плітки, якими наповнені наші газети, екрани телебачення, отруюючи свідомість мільйонам людей, які зневірилися у можливості хоч якогось матеріального поліпшення у житті.

Для молодої частини населення пропонується вивірена досвідом «солодка» отрута у вигляді «сексуальної

(Закінчення на 8-й стор.).

Чи будуть реалізовані плани зменшення населення України з 52 до 10—15 млн. чоловік

(Початок на 7-й стор.).

свободи» та порнографічних і садистських фільмів, що морально розбещують юні серця і душі. Ними не менше, ніж проповідями, заповнили теле- та кіноекрани.

Те, що в елементарно порядному і здоровому суспільстві вважалося непристойним, бо ж людина, як би там не було, залишається нею, доки не розбудять у ній тваринні інстинкти і не відпустять ті гальма культури, які культивують і розвивають у ній людяне, цнотливе і високоморальне, сьогодні підноситься, як забобон учорашнього дня, як утиск «свободи людського вибору». І не просто афішують, а активно нав'язують усе тваринне, жорстоке, аморальне, нелюдське.

Медоузи прямо про подібну культуру, яку мають «засвоювати» народи «третього світу», не говорять, але практика нав'язування країнам «четвертої категорії» саме цього «культурного» бруду очевидна.

Отже, яке ж місце в сучасній геополітиці уже приготоване нам, Україні, усім країнам СНД, оскільки за оцінками бжезинських та іже з ним ми стали для всього світу, не більше не менше, «геополітичним вакуумом»?

Так, нинішня ситуація непроста. Переможець у «холодній війні» торжествує перемогу, ледь стримуючи ейфорію і захоплення від «мирного» розвалу могутньої країни. Безумовно, спрацьовано спритно, влаштовано все, як ніколи раніше в історії, майстерно. І все ж останнє слово за народом, а він починає виходити із шоку «соціального стресу» і все чіткіше усвідомлює, хто є хто і що є що.

Сила розуму сильніша од безумства зарозумілого загарбника, хоча він і спроможний чимало накоїти лиха і горя. Розум дано людині, щоб вона своєчасно розгледіла небезпеку і не допустила її.

Нині успіх зможе мати лише та геополітика, в якій восторжествує розум, ідея єднання порядності, людяності, справедливості. Тільки те принесе людству благо, що консолідуватиме зусилля усіх країн і народів на перемогу соціальної рівності, на збереження природи (власне, самої нашої голубої планети), на дружбу і єднання в ім'я духовного і нормального фізичного розвитку кожної людської особистості.

Відомо, що цілюще сонячне світло благодатно діє на все живе в природі не одним якимось кольором, а всім спектром кольорів, кожен з яких у поєднанні з іншими максимально сприяє розвиткові живого. Подібне можна сказати і про людство, яке складається з сотень країн і тисяч різних народностей. Кожна з них має свої відмінності й особливості, тільки в єдності неповторного усі вони складають ту цілісність, яку ми іменуємо людством.

Ця кількість і спільність — єдина сила, яка здатна продовжити життя на планеті і самої планети, яка зможе вирішити те, що не під силу кожному, окремо взятому народові чи країні. Однак така спільність не створюється силою зброї чи поневолення одного народу, країни іншими. Вона може розвинутися і розквітнути тільки на грунті взаємоповаги, рівноправності, соціальної справедливості, взаємодопомоги і визнання права будь-якого народу і країни на бездискримінаційний розвиток і участь у розв'язанні проблем. Це приведе людство до найвищого розквіту розуму і здібностей кожної людини. Тільки така геополітика має майбутнє, інша — шлях до катастрофи і виродження людства.

На жаль, це розуміє лише незначна частина нашого народу, хоча серцем відчуває більшість порядних людей.

Завжди слов'яни у тяжкі часи об'єднувалися, настав час об'єднання й нині. Об'єднання справжніх патріотів народу, людей, які хочуть, щоб у цій ситуації вижило 52 млн. населення, а не 10—15 млн. сильних, які прагнуть, щоб ми жили в прогресивному суспільстві, а не в «зеленій колонії», які хочуть жити в суспільстві високої моралі, а не в суспільстві блазнів, убивць, повій, лакеїв, спекулянтів, злодіїв.

Йосип ВІНСЬКИЙ,
народний депутат України, заступник керівника Соціалістичної фракції;
В'ячеслав КУДІН,
професор Київського університету імені Т.Г. Шевченка.

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО СТРАХУВАННЯ

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про страхування»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про страхування» з дня опублікування.

2. Встановити, що положення частини другої статті 38 щодо страховиків, які одержали ліцензію на страхування життя до набрання чинності цим Законом, застосовуються з 1 січня 1997 року.

3. Встановити, що страховики, які були створені до набрання чинності цим Законом, зобов'язані сформувати свої статутні фонди відповідно до вимог статей 2 і 29 цього Закону до 1 січня 1997 року.

4. Для страховиків за участю іноземних юридичних осіб та іноземних громадян, створених до набрання чинності цим Законом, продовжити термін сплати встановленого статтею 29 мінімального статутного фонду у сумі 500 тис. ЕКЮ до 31 березня 1998 року за умов досягнення ними сплаченого статутного фонду у розмірі 100 тис. ЕКЮ станом на 31 березня 1997 року.

5. Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю до 31 березня 1997 року провести перереєстрацію усіх страховиків.

Відкликати ліцензії на право здійснення страхової діяльності і виключити з державного реєстру страховиків (перестраховиків) тих страховиків, які не виконали вимоги статей 2 і 29 цього Закону станом на 31 березня 1997 року.

Надалі перевірка відповідності сплаченого статутного фонду страховиків встановленим цим Законом нормативам здійснюється Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю щорічно станом на 31 березня.

6. Дозволити страховикам-резидентам посередницьку діяльність на території України на користь іноземних страховиків лише з продажу страхових полісів з обов'язкових видів страхування, передбачених законодавством інших країн, на строк до приєднання до міжнародних угод щодо визнання полісів страховиків України на території цих країн.

7. Кабінету Міністрів України у двомісячний термін:

— подати пропозиції про внесення змін до чинного законодавства України щодо часткового звільнення страхових внесків громадян по договорах із страхування життя від оподаткування їх доходів;

— внести пропозиції щодо створення Авіаційного і Морського страхових бюро, яким повинно бути надано право проведення страхування авіаційних та морських ризиків усіх страхувальників-резидентів;

— забезпечити приведення нормативних актів органів виконавчої влади у відповідність з цим Законом.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ, 7 березня 1996 року.

Цей Закон регулює відносини в сфері страхування і спрямований на утворення ринку страхових послуг, посилення страхового захисту майнових інтересів підприємств, установ, організацій та громадян.

Дія цього Закону не поширюється на державне соціальне страхування.

РОЗДІЛ 1
Загальні положення

Стаття 1. Поняття страхування

Страхування — це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів громадян та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством,за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати громадянами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій).

Стаття 2. Страховики

Страховиками визнаються юридичні особи, створені у формі акціонерних, повних, командитних товариств або товариств з додатковою відповідальністю згідно з Законом України «Про господарські товариства» з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом, а також що одержали у встановленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності. Учасників страховика повинно бути не менше трьох. Страхова діяльність в Україні здійснюється виключно страховиками — резидентами України.

В окремих випадках, встановлених законодавством України, страховиками визнаються державні організації, які створені і діють відповідно до цього Закону.

Загальна частка іноземних юридичних осіб та іноземних громадян у статутному фонді страховика не може перевищувати 49 відсотків, крім випадку, передбаченого статтею 43 цього Закону.

Загальний розмір внесків страховика до статутних фондів інших страховиків України не може перевищувати 20 відсотків його власного статутного фонду, в тому числі розмір внеску до статутного фонду окремого страховика не може перевищувати 5 відсотків.

Частка грошових внесків у сплаченому статутному фонді страховика повинна бути не менше 60 відсотків. Допускається сплата грошової частини внесків до статутного фонду страховика цінними паперами, що випускаються державою за їх номінальною вартістю в порядку, визначеному Міністерством фінансів України, але не більше 25 відсотків загального розміру статутного фонду.

Забороняється використовувати для формування статутного фонду кошти страхових резервів, а також кошти, одержані в кредит та під заставу, і вносити нематеріальні активи.

Предметом безпосередньої діяльності страховика може бути лише страхування, перестрахування і фінансова діяльність, пов'язана з формуванням, розміщенням страхових резервів та їх управлінням.

Допускається виконання зазначених видів діяльності у вигляді надання послуг для інших страховиків на підставі укладених угод про сумісну діяльність.

Юридичні особи, які не відповідають вимогам цієї статті, не можуть займатися страховою діяльністю.

Стаття 3. Страхувальники

Страхувальниками визнаються юридичні особи та дієздатні громадяни, які уклали із страховиками договори страхування або є страхувальниками відповідно до законодавства України.

Страхувальники можуть укладати із страховиками договори про страхування третіх осіб (застрахованих осіб), які можуть набувати прав і обов'язків страхувальника згідно з договором страхування.

Страхувальники мають право при укладанні договорів страхування призначати громадян або юридичних осіб для отримання страхових сум (страхового відшкодування), а також замінювати їх до настання страхового випадку.

Стаття 4. Об'єкти та види страхування

Об'єктами страхування можуть бути майнові інтереси, що не суперечать законодавству України, пов'язані:

з життям, здоров'ям, працездатністю та додатковою пенсією страхувальника або застрахованої особи (особисте страхування);

з володінням, користуванням і розпорядженням майном (майнове страхування);

з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди особі або її майну, а також шкоди, заподіяної юридичній особі (страхування відповідальності).

Конкретні види страхування, на які видається відповідна ліцензія, визначаються на основі встановлених страховиком правил (умов) страхування (страхових продуктів).

Страховики мають право займатися тільки тими видами страхування, які визначені в ліцензії.

Стаття 5. Форми страхування

Страхування може бути добровільним або обов'язковим.

Добровільне страхування здійснюється на основі договору між страхувальником і страховиком. Загальні умови і порядок проведення добровільного страхування визначаються правилами страхування, що встановлюються страховиком самостійно відповідно до вимог цього Закону. Конкретні умови страхування визначаються при укладенні договору страхування.

Добровільне страхування у конкретного страховика не може бути обов'язковою передумовою при реалізації інших правовідносин.

Обов'язкове страхування встановлюється законами України шляхом внесення змін у цей Закон.

Форми типового договору, порядок проведення і особливі умови ліцензування обов'язкового страхування визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 6. Види обов'язкового страхування

В Україні здійснюються такі види обов'язкового страхування:

1) медичне страхування;

2) державне особисте страхування військовослужбовців і військовозобов'язаних, призваних на збори;

3) державне особисте страхування осіб рядового, начальницького та вільнонайманого складу органів і підрозділів внутрішніх справ;

4) державне обов'язкове особисте страхування медичних і фармацевтичних працівників на випадок інфікування вірусом імунодефіциту при виконанні ними службових обов'язків;

5) державне обов'язкове особисте страхування працівників митних органів;

6) державне обов'язкове особисте страхування працівників прокуратури;

7) державне страхування життя і здоров'я народних депутатів;

8) державне особисте страхування службових осіб державної контрольно-ревізійної служби в Україні;

9) державне особисте страхування службових осіб державних податкових інспекцій;

10) державне обов'язкове страхування службових осіб державних органів у справах захисту прав споживачів;

11) особисте страхування працівників відомчої та сільської пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд);

12) державне страхування посадових осіб інспекцій державно-

(Продовження на 9-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО СТРАХУВАННЯ

(Початок на 8-й стор.).

го архітектурно-будівельного контролю;

13) державне страхування спортсменів вищих категорій;

14) державне страхування працівників державної лісової охорони;

15) страхування життя і здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини;

16) страхування життя і здоров'я суддів;

17) державне страхування донорів крові та (або) її компонентів;

18) особисте страхування від нещасних випадків на транспорті;

19) страхування членів екіпажу і авіаційного персоналу;

20) страхування працівників замовника авіаційних робіт, осіб, пов'язаних із забезпеченням технологічного процесу при виконанні авіаційних робіт, та пасажирів, які перевозяться за його заявкою без придбання квитків;

21) страхування ризикових професій народного господарства від нещасних випадків;

22) страхування відповідальності повітряного перевізника і виконавця повітряних робіт щодо відшкодування збитків, заподіяних пасажирам, багажу, пошті, вантажу;

23) страхування відповідальності експлуатанта повітряного судна за збитки, які можуть бути завдані ним при виконанні авіаційних робіт;

24) страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів;

25) страхування авіаційних суден;

26) обов'язкове страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень у радгоспах та інших державних сільськогосподарських підприємствах.

Стаття 7. Страховий ризик і страховий випадок

Страховий ризик — певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

Страховий випадок — подія, передбачувана договором страхування або законодавством, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок страховика здійснити виплату страхової суми (страхового відшкодування) страхувальнику, застрахованій або іншій третій особі.

Стаття 8. Страхова сума, страхове відшкодування і франшиза

Страхова сума — грошова сума, в межах якої страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку, а також сума, що виплачується за особистим страхуванням.

Виплати страхових сум за договорами особистого страхування здійснюються незалежно від суми, яку має отримати одержувач за державним соціальним страхуванням, соціальним забезпеченням, і суми, що має бути йому сплачена як відшкодування збитків.

При страхуванні майна страхова сума встановлюється в межах вартості майна за цінами і тарифами, що діють на момент укладання договору, якщо інше не обумовлено договором страхування або умовами обов'язкового страхування.

Страхове відшкодування — грошова сума, яка виплачується страховиком за умовами майнового страхування і страхування відповідальності при настанні страхового випадку.

Страхове відшкодування не може перевищувати розміру прямого збитку, якого зазнав страхувальник. Непрямі збитки вважаються застрахованими, якщо це передбачено договором страхування. У разі коли страхова сума становить певну частку вартості застрахованого об'єкта, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених по страховій події збитків, якщо інше не передбачено умовами страхування.

Франшиза — частина збитків, що не відшкодовується страховиком згідно з договором страхування.

Якщо майно застраховане у кількох страховиків і загальна страхова сума перевищує дійсну вартість майна, то страхове відшкодування, що виплачується усіма страховиками, не може перевищувати дійсної вартості майна. При цьому кожний страховик здійснює виплату пропорційно розмірові страхової суми за укладеним ним договором страхування.

Стаття 9. Страховий платіж, страховий тариф

Страховий платіж (страховий внесок, страхова премія) — плата за страхування, яку страхувальник зобов'язаний внести страховику згідно з договором страхування.

Страховий тариф — ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування.

Страхові тарифи при добровільній формі страхування обчислюються страховиком актуарно (математично) на підставі відповідної статистики настання страхових випадків. Конкретний розмір страхового тарифу визначається в договорі страхування за згодою сторін.

Актуарними розрахунками можуть займатися особи, що мають відповідну кваліфікацію згідно з вимогами, встановленими Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю, яка підтверджується відповідним свідоцтвом.

При здійсненні обов'язкового страхування Кабінетом Міністрів України встановлюються максимальні розміри страхових тарифів або методика їх розрахунків та мінімальні розміри страхових сум.

Стаття 10. Співстрахування

Об'єкт страхування може бути застрахований за одним договором страхування та за згодою страхувальника кількома страховиками (співстрахування). При цьому в договорі повинні міститись умови, що визначають права і обов'язки кожного страховика.

За наявності відповідної угоди між співстраховиками і страхувальником один із співстраховиків може представляти всіх інших у взаємовідносинах із страхувальником, залишаючись відповідальним перед ним лише у розмірі своєї частки.

Стаття 11. Перестрахування

Перестрахування — страхування одним страховиком (цедентом, перестрахувальником) на визначених договором умовах ризику виконання всіх або частини своїх обов'язків перед страхувальником іншого страховика (перестраховика).

Страховик (цедент, перестрахувальник) зобов'язаний повідомити перестраховика про всі зміни свого договору з страхувальником.

Страховик (цедент, перестрахувальник), який уклав з перестраховиком договір про перестрахування, залишається відповідальним перед страхувальником у повному обсязі згідно з договором страхування.

Стаття 12. Об'єднання страховиків

Страховики можуть утворювати спілки, асоціації та інші об'єднання для координації своєї діяльності, захисту інтересів своїх членів та здійснення спільних програм, якщо їх утворення не суперечить законодавству України. Ці об'єднання не можуть займатися страховою діяльністю.

Об'єднання страховиків діють на підставі статутів і набувають прав юридичної особи після їх державної реєстрації. Орган, що здійснює реєстрацію об'єднань страховиків, у десятиденний термін з дня реєстрації повідомляє про це Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю.

Страховики, яким дозволено займатися страхуванням відповідальності власників транспортних засобів за шкоду, заподіяну третім особам та за умовами, передбаченими міжнародними договорами України щодо вказаного виду страхування, зобов'язані утворити Моторне (транспортне) страхове бюро, яке є юридичною особою, що утримується за рахунок коштів страховиків.

Стаття 13. Товариства взаємного страхування

Громадяни та юридичні особи з метою страхового захисту своїх майнових інтересів можуть створювати товариства взаємного страхування в порядку і на умовах, визначених законодавством України.

Стаття 14. Страхові агенти і страхові брокери

Страховики можуть здійснювати страхову діяльність через страхових посередників (страхових агентів і страхових брокерів).

Страхові агенти — громадяни або юридичні особи, які діють від імені та за дорученням страховика і виконують частину його страхової діяльності (укладання договорів страхування, одержання страхових платежів, виконання робіт, пов'язаних з виплатами страхових сум і страхового відшкодування). Страхові агенти є представниками страховика і діють в його інтересах за комісійну винагороду на підставі договору із страховиком.

Страхові брокери — громадяни або юридичні особи, які зареєстровані у встановленому порядку як суб'єкти підприємницької діяльності та здійснюють посередницьку діяльність на страховому ринку від свого імені на підставі доручень страхувальника або страховика.

Посередницька діяльність страхових агентів і страхових брокерів на користь іноземних страховиків на території України не допускається, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

РОЗДІЛ II
Договори страхування

Стаття 15. Договір страхування

Договір страхування — це письмова угода між страхувальником і страховиком, згідно з якою страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку виплатити страхову суму або відшкодувати завданий збиток у межах страхової суми страхувальнику чи іншій особі, визначеній страхувальником, або на користь якої укладено договір страхування (подати допомогу, виконати послугу тощо), а страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені терміни та виконувати інші умови договору.

Договори страхування укладаються відповідно до правил страхування.

Договір страхування повинен містити:

назву документа;

назву та адресу страховика;

прізвище, ім'я, по-батькові або назву страхувальника і його адресу;

зазначення об'єкта страхування;

розмір страхової суми;

перелік страхових випадків;

визначення розміру тарифу, розмір страхових внесків і терміни їх сплати;

строк дії договору;

порядок зміни і припинення дії договору;

права та обов'язки сторін і відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору;

інші умови за згодою сторін;

підписи сторін.

Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю має право встановлювати додаткові вимоги до договорів страхування життя та договорів страхування майна громадян.

Стаття 16. Правила страхування

Правила страхування розробляються страховиком для кожного виду страхування окремо і підлягають затвердженню Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю при видачі ліцензії на право здійснення відповідного виду страхування.

Правила страхування повинні містити:

перелік об'єктів страхування;

порядок визначення страхових сум;

страхові ризики;

виключення із страхових випадків і обмеження страхування;

термін та місце дії договору страхування;

порядок укладення договору страхування;

права та обов'язки сторін;

дії страхувальника при настанні страхового випадку;

перелік документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків;

порядок і умови виплат страхових сум;

термін прийняття рішення про виплату або відмову у виплаті страхових сум та страхового відшкодування;

умови припинення договору страхування;

порядок вирішення спорів;

страхові тарифи;

особливі умови.

Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю має право відмовити у видачі ліцензії, якщо подані правила страхування суперечать чинному законодавству та не відповідають вимогам цієї статті.

У разі, коли до правил страхування вносяться зміни, страховик повинен подати ці зміни до Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю для погодження.

Стаття 17. Укладання і початок дії договору страхування

Для укладання договору страхування страхувальник подає страховикові письмову заяву за формою, встановленою страховиком, або іншим чином заявляє про свій намір укласти договір страхування.

При укладанні договору страхування страховик має право запросити у страхувальника баланс або довідку про фінансовий стан, підтверджені аудитором (аудиторською фірмою).

Факт укладання договору страхування може посвідчуватись страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою договору страхування.

Договір страхування набирає чинності з моменту внесення першого страхового платежу, якщо інше не передбачено договором страхування.

Стаття 18. Валюта страхування

Страхувальники згідно з укладеними договорами страхування мають право вносити платежі лише валютою України, а страхувальник — нерезидент — іноземною вільно конвертованою валютою або валютою України у випадках, передбачених чинним законодавством.

Якщо дія договору страхування поширюється на іноземну територію відповідно до укладених угод з іноземними партнерами, то порядок валютних розрахунків регулюється відповідно до вимог законодавства України про валютне регулювання.

Страхова сума (страхове відшкодування) виплачується тією валютою, яка передбачена договором страхування, якщо інше не передбачено законодавством України.

Стаття 19. Обов'язки страховика

Страховик зобов'язаний:

1) ознайомити страхувальника з умовами та правилами страхування;

2) протягом двох робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасної виплати страхової суми або страхового відшкодування страхувальнику;

3) при настанні страхового випадку здійснити виплату страхової суми або страхового відшкодування у передбачений договором термін. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасну виплату страхової суми (страхового відшкодування) шляхом сплати страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами договору страхування;

4) відшкодувати витрати, понесені страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами договору;

5) за заявою страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або збільшення вартості майна переукласти з ним договір страхування;

6) тримати в таємниці відомості про страхувальника і його майновий стан, за винятком випадків, передбачених законодавством України.

Умовами договору страхування можуть бути передбачені також інші обов'язки страховика.

Стаття 20. Обов'язки страхувальника

Страхувальник зобов'язаний:

1) своєчасно вносити страхові платежі;

2) при укладанні договору страхування надати інформацію страховикові про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, і надалі інформувати його про будь-яку зміну страхового ризику;

3) повідомити страховика про інші діючі договори страхування щодо цього об'єкта страхування;

4) вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;

5) повідомити страховика про настання страхового випадку в термін, передбачений умовами страхування.

Умовами договору страхування можуть бути передбачені також інші обов'язки страхувальника.

Стаття 21. Зміна страхувальника-громадянина в договорі страхування

У разі смерті страхувальника-громадянина, який уклав договір майнового страхування, права і обов'язки страхувальника переходять до осіб, які одержали це майно в спадщину. Страховик або будь-хто із спадкоємців має право на переукладення договору страхування.

В інших випадках права і обов'язки страхувальника можуть перейти до іншого громадянина чи юридичної особи лише за згодою страховика, якщо інше не передбачено договором страхування.

(Закінчення на 10—11-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО СТРАХУВАННЯ

(Початок на 8, 9-й стор.).

У разі смерті страхувальника, який уклав договір особистого страхування на користь третіх осіб, його права і обов'язки можуть перейти як до цих осіб, так і до осіб, на яких відповідно до чинного законодавства покладено обов'язки щодо охорони прав і законних інтересів застрахованих.

Стаття 22. Наслідки втрати страхувальником прав юридичної особи

Якщо в період дії договору страхування страхувальник втрачає права юридичної особи внаслідок реорганізації, то права і обов'язки, що випливають з договору страхування, переходять до правонаступника страхувальника за згодою страховика.

Стаття 23. Наслідки втрати страхувальником-громадянином дієздатності

У випадку визнання судом страхувальника-громадянина недієздатним його права і обов'язки за договором страхування переходять до його опікуна, а дія договору страхування цивільної відповідальності припиняється з часу втрати ним дієздатності.

У випадку визнання судом страхувальника-громадянина обмежено дієздатним він здійснює свої права і обов'язки страхувальника за договором страхування лише за згодою піклувальника.

Стаття 24. Порядок і умови виплати страхових сум і страхового відшкодування

Виплата страхових сум і страхового відшкодування проводиться страховиком згідно з договором страхування або законодавством на підставі заяви страхувальника (його правонаступника або третіх осіб, визначених умовами страхування) і страхового акта (аварійного сертифіката), який складається страховиком або уповноваженою ним особою (аварійним комісаром) у формі, що визначається страховиком.

Аварійні комісари — особи, які займаються визначенням причин настання страхового випадку та розміру збитків, кваліфікаційні вимоги до яких встановлюються актами чинного законодавства України.

У разі необхідності страховик може робити запити про відомості, пов'язані із страховим випадком, до правоохоронних органів, банків, медичних закладів та інших підприємств, установ і організацій, що володіють інформацією про обставини страхового випадку, а також може самостійно з'ясовувати причини та обставини страхового випадку.

Підприємства, установи і організації зобов'язані надсилати відповідь страховикам на запит про відомості, пов'язані із страховим випадком, у тому числі й дані, що є комерційною таємницею. При цьому страховик несе відповідальність за їх розголошення в будь-якій формі, за винятком випадків, передбачених законодавством України.

Стаття 25. Відмова у виплаті страхових сум (страхового відшкодування)

Підставою для відмови страховика у виплаті страхових сум (страхового відшкодування) є:

1) навмисні дії страхувальника або особи, на користь якої укладено договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій страхувальника або особи, на користь якої укладено договір страхування, встановлюється відповідно до чинного законодавства України;

2) вчинення страхувальником-громадянином або іншою особою, на користь якої укладено договір страхування, умисного злочину, що призвів до страхового випадку;

3) подання страхувальником свідомо неправдивих відомостей про об'єкт страхування;

4) отримання страхувальником повного відшкодування збитків за майновим страхуванням від особи, винної у їх заподіянні;

5) несвоєчасне повідомлення страхувальником про настання страхового випадку без поважних на це причин або створення страховикові перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

6) інші випадки, передбачені законодавством України.

Умовами договору страхування можуть бути передбачені інші підстави для відмови у виплаті страхових сум, якщо це не суперечить законодавству України.

Рішення про відмову у виплаті страхових сум приймається страховиком у термін не більший передбаченого правилами страхування та повідомляється страхувальнику в письмовій формі з обгрунтуванням причин відмови.

Відмову страховика у виплаті страхових сум може бути оскаржено страхувальником у судовому порядку.

Стаття 26. Перехід до страховика прав страхувальника щодо особи, відповідальної за заподіяні збитки

До страховика, який виплатив страхове відшкодування за договором майнового страхування, в межах фактичних затрат переходить право вимоги, яке страхувальник або інша особа, що одержала страхове відшкодування, має до особи, відповідальної за заподіяний збиток.

Стаття 27. Припинення дії договору страхування

Дія договору страхування припиняється за згодою сторін, а також у разі:

1) закінчення терміну дії;

2) виконання страховиком зобов'язань перед страхувальником у повному обсязі;

3) несплати страхувальником страхових платежів у встановлені договором терміни. При цьому договір вважається достроково припиненим у випадку, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою страховика протягом десяти робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги страхувальнику, якщо інше не передбачено умовами договору;

4) ліквідації страхувальника — юридичної особи або смерті страхувальника-громадянина чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених статтями 21, 22 і 23 цього Закону;

5) ліквідації страховика у порядку, встановленому законодавством України;

6) прийняття судового рішення про визнання договору страхування недійсним;

7) в інших випадках, передбачених законодавством України.

Дію договору страхування може бути достроково припинено за вимогою страхувальника або страховика, якщо це передбачено умовами договору страхування.

Про намір достроково припинити дію договору страхування будь-яка сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше як за 30 днів до дати припинення дії договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

У разі дострокового припинення дії договору страхування за вимогою страхувальника страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування. Якщо вимога страхувальника обумовлена порушенням страховиком умов договору страхування, то останній повертає страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.

При достроковому припиненні дії договору страхування за вимогою страховика страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога страховика зумовлена невиконанням страхувальником умов договору страхування, то страховик повертає страхувальнику страхові платежі за час дії договору з вирахуванням витрат на ведення справи, визначеної нормативом у розмірі страхового тарифу, виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування.

Не допускається повернення коштів готівкою, якщо платежі було здійснено в безготівковій формі за умови дострокового припинення договору страхування.

Стаття 28. Недійсність договору страхування

Договір страхування вважається недійсним з часу його укладання у випадках, передбачених цивільним законодавством України.

Крім того, відповідно до цього Закону договір страхування визначається недійсним також у разі:

1) коли його укладено після страхового випадку;

2) коли об'єктом договору страхування є майно, яке підлягає конфіскації на підставі судового вироку або рішення, що набуло законної сили.

Договір страхування визнається недійсним у судовому порядку.

РОЗДІЛ III
Забезпечення платоспроможності страховиків

Стаття 29. Умови забезпечення платоспроможності страховиків

Страховики зобов'язані дотримувати таких умов забезпечення платоспроможності страховиків:

наявності сплаченого статутного фонду та наявності гарантійного фонду страховика;

створення страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань;

перевищення фактичного запасу платоспроможності страховика над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності.

Мінімальний розмір статутного фонду страховика встановлюється в сумі, еквівалентній 100 тис. ЕКЮ, за валютним обмінним курсом валюти України, а для страховиків, створених за участю іноземних юридичних осіб та іноземних громадян, мінімальний розмір статутного фонду страховика встановлюється в сумі, еквівалентній 500 тис. ЕКЮ.

До гарантійного фонду страховика належать спеціальні та резервні фонди, а також сума нерозподіленого прибутку.

Страховики за рахунок прибутку можуть створювати вільні резерви.

Вільні резерви — це частка власних коштів страховика, яка резервується з метою додаткового забезпечення платоспроможності страховика відповідно до прийнятої методики здійснення страхової діяльності.

Для забезпечення виконання страховиками зобов'язань щодо окремих видів страхування страховики можуть утворювати централізовані страхові резервні фонди та органи, які здійснюють управління цими фондами. Положення про ці фонди затверджується Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю.

Джерелами утворення централізованих страхових резервних фондів можуть бути відрахування від надходжень страхових платежів, внески власних коштів страховика, а також доходи від розміщення коштів централізованих страхових резервних фондів.

Страховики відповідно до обсягів страхової діяльності зобов'язані підтримувати належний рівень фактичного запасу платоспроможності (нетто-активів).

Запас платоспроможності (нетто-активи) страховика визначається вирахуванням із вартості майна (загальної суми активів) страховика суми нематеріальних активів і загальної суми зобов'язань, в тому числі страхових. Страхові зобов'язання приймаються рівними обсягам наявних технічних резервів.

На будь-яку дату фактичний запас платоспроможності страховика повинен перевищувати розрахунковий нормативний запас платоспроможності.

Нормативний запас платоспроможності страховика на звітну дату (без врахування договорів страхування життя) дорівнює більшій з визначених величин, а саме:

перша — шляхом множення суми надходжень страхових премій протягом звітного періоду на 0,25. При цьому сума надходжень страхових премій зменшується на 90 відсотків страхових премій, сплачених перестраховикам;

друга — шляхом множення суми здійснених виплат протягом звітного періоду за договорами страхування на 0,30. При цьому сума здійснених виплат зменшується на 90 відсотків виплат, компенсованих перестраховиками згідно з укладеними договорами перестрахування.

Якщо страхова сума за окремим об'єктом страхування перевищує 10 відсотків суми сплаченого статутного фонду і сформованих страхових резервів, страховик зобов'язаний укласти договір перестрахування.

Страховики, які прийняли на себе страхові зобов'язання в обсягах, що перевищують можливість їх виконання за рахунок власних активів, повинні застрахувати ризик виконання зазначених зобов'язань у перестраховиків, як правило, резидентів.

Для забезпечення страхових зобов'язань із страхуванням життя і медичного страхування страховики формують окремі резерви за рахунок надходження страхових платежів і доходів від інвестування коштів сформованих резервів по цих видах страхування.

Методика формування резервів із страхування життя, обсяги страхових зобов'язань залежно від видів договорів страхування життя, а також мінімальні терміни дії договорів страхування життя встановлюються Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю.

Кабінет Міністрів України може змінювати порядок визначення фактичного та нормативного запасу платоспроможності і структури гарантійного фонду.

Стаття 30. Страхові резерви

Страхові резерви утворюються страховиками з метою забезпечення майбутніх виплат страхових сум і страхового відшкодування залежно від видів страхування (перестрахування).

Страхові резерви в обсягах, що не перевищують технічних резервів, утворюються у тих валютах, в яких страховики несуть відповідальність за своїми страховими зобов'язаннями.

Страхові резерви поділяються на технічні резерви і резерви із страхування життя.

Формування резервів із страхування життя, медичного страхування і обов'язкових видів страхування здійснюється окремо від інших видів страхування.

Страховики зобов'язані формувати і вести облік таких технічних резервів за видами страхування (крім страхування життя):

незароблених премій (резерви премій), що включають частки від сум надходжень страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), що відповідають страховим ризикам, які не минули на звітну дату;

збитків, що включають зарезервовані несплачені суми страхового відшкодування за відомими вимогами страхувальників.

Величина резервів незароблених премій на будь-яку звітну дату встановлюється залежно від сум надходжень страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) по відповідних видах страхування в кожному з трьох кварталів періоду, який передує цій звітній даті, і обчислюється у такому порядку:

сума надходжень страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) в першому кварталі цього періоду множиться на одну четверту;

сума надходжень страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) у другому кварталі множиться на одну другу;

сума надходжень страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) в останньому кварталі множиться на три четвертих;

одержані добутки додаються.

Актами чинного законодавства може визначатись окремий перелік резервів по медичному страхуванню, а також порядок їх формування і обліку.

Страховики зобов'язані створювати і вести облік таких резервів із страхування життя:

довгострокових зобов'язань (математичні резерви);

належних виплат страхових сум.

Величина резервів довгострокових зобов'язань (математичних резервів) обчислюється актуарно окремо по кожному договору згідно з методикою формування резервів із страхування життя, зазначеною у статті 29 цього Закону, з урахуванням темпів зростання інфляції.

Кабінет Міністрів України може змінювати перелік страхових резервів та порядок їх розрахунків.

Страхові резерви повинні розміщуватись з урахуванням безпечності, прибутковості, ліквідності та диверсифікованості та мають бути представлені активами таких категорій:

грошові кошти на розрахунковому рахунку;

банківські вклади (депозити);

нерухоме майно;

цінні папери, що передбачають одержання доходів;

цінні папери, що емітуються державою;

права вимоги до перестраховиків;

довгострокові інвестиційні кредити (для резервів із страхування життя);

готівка в касі в обсягах лімітів залишків каси, встановлених Національним банком України.

Резерви із страхування життя можуть використовуватися для довгострокового кредитування

житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Страховикам забороняється здійснення інших видів кредитної діяльності.

Стаття 31. Прибуток страховика

Балансовий прибуток страховика складається з прибутку від страхової діяльності, прибутку від інвестування та розміщення тимчасово вільних коштів, прибутку від інших операцій.

Прибуток від страхової діяльності (крім страхування життя і медичного страхування, порядок та умови здійснення яких визначено актами чинного законодавства) обчислюється як різниця між доходами від страхової діяльності та витратами страховика на надання страхових послуг.

До доходів від страхової діяльності належать:

1) зароблені страхові платежі (страхові внески, страхові премії) за договорами страхування і перестрахування.

Зароблені страхові платежі (страхові внески, страхові премії) визначаються шляхом збільшення суми надходжень страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) протягом звітного періоду на суму незароблених страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) на початок звітного періоду і зменшення отриманого результату на суму незароблених страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) на кінець звітного періоду.

До суми надходжень страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) не включаються частки страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) які були сплачені перестраховикам у звітному періоді за договорами перестрахування;

2) комісійні винагороди за перестраховування;

3) частки від страхових сум та страхових відшкодувань, сплачені перестраховиками;

4) повернуті суми із централізованих страхових резервних фондів;

5) повернуті суми технічних резервів, інших, ніж резерв незароблених премій, у випадках і на умовах, передбачених актами чинного законодавства.

До виплат страховика належать:

виплати страхових сум та страхових відшкодувань;

відрахування у централізовані страхові резервні фонди;

відрахування у технічні резерви, інші, ніж резерв незароблених премій, у випадках і на умовах, передбачених актами чинного законодавства;

витрати на проведення страхування;

інші витрати, що включаються до собівартості страхових послуг.

Валовий доход страховика визначається як сума доходу від страхової діяльності, прибутку від проведення страхування життя, прибутку від позареалізаційних операцій та іншої реалізації, зменшених на виплати страхових сум та страхового відшкодування, відрахування у централізовані страхові резервні фонди та у технічні резерви, інші, ніж резерв незароблених премій.

Прибуток від діяльності по страхуванню життя визначається сумою надлишку резервів довгострокових зобов‘язань (математичних резервів) понад обсяги страхових зобов‘язань, яка використовується у звітному періоді на власні потреби страховика, в тому числі для виплати дивідендів учасникам страховика.

Прибуток від інвестування та розміщення тимчасово вільних коштів не включає доходи від інвестування та розміщення коштів резервів із страхування життя і медичного страхування у разі використання їх на поповнення резервів із страхування життя відповідно до методики формування резервів із страхування життя, зазначеної в статті 29 цього Закону, або на поповнення резервів з медичного страхування у випадках, передбачених актами чинного законодавства.

Стаття 32. Фонд страхових гарантій

З метою додаткового забезпечення страхових зобов‘язань страховики можуть на підставі договору створити Фонд страхових гарантій, який є юридичною особою. Державна реєстрація Фонду здійснюється в порядку, передбаченому для державної реєстрації суб‘єктів підприємницької діяльності. Орган, що здійснює реєстрацію Фонду, в десятиденний термін з дня реєстрації повідомляє про це Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю.

Джерелами утворення Фонду страхових гарантій є добровільні відрахування від страхових резервів, сформованих страховиками, що діють в Україні, а також доходи від розміщення цих коштів. Розмір відрахувань до Фонду страхових гарантій і порядок використання коштів цього Фонду встановлюються страховиками, які беруть в ньому участь.

Стаття 33. Особливості ведення бухгалтерського обліку та звітності страховиків

Страховики зобов‘язані щоквартально подавати Комітетові у справах нагляду за страховою діяльністю балансовий звіт і звіт щодо прибутків і збитків та інші звітні дані за формою, встановленою Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю, затверджені власником (уповноваженим ним органом) страховика, а також надавати на запити Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю необхідні пояснення щодо звітних даних.

Стаття 34. Публікація страховиками річних балансів

Страховики публікують свій річний баланс за формою і в порядку, встановленими Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю.

Достовірність та повнота річного балансу і звітності страховиків повинна бути підтверджена аудитором (аудиторською фірмою).

РОЗДІЛ IV
Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні

Стаття 35. Державний нагляд за страховою діяльністю

Державний нагляд за страховою діяльністю здійснюється з метою дотримання вимог законодавства України про страхування, ефективного розвитку страхових послуг, запобігання неплатоспроможності страховиків та захисту інтересів страхувальників.

Державний нагляд за страховою діяльністю на території України здійснюється Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю і його органами на місцях, що діють відповідно до положення, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Стаття 36. Функції Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю

Основними функціями Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю є:

1) ведення єдиного державного реєстру страховиків (перестраховиків);

2) видача ліцензій на проведення страхової діяльності;

3) контроль за платоспроможністю страховиків щодо виконання їх страхових зобов‘язань перед страхувальниками;

4) встановлення правил формування, розміщення та обліку страхових резервів;

5) розробка нормативних і методичних документів з питань страхової діяльності, що віднесена цим Законом до компетенції Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю;

6) узагальнення практики страхової діяльності, розробка і подання у встановленому порядку пропозицій щодо розвитку і вдосконалення законодавства України про страхову діяльність;

7) участь у здійсненні заходів щодо підвищення кваліфікації кадрів для страхової діяльності.

Стаття 37. Права Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю

Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю має право:

1) у межах своєї компетенції одержувати від страховиків встановлену звітність про страхову діяльність та інформацію про їх фінансовий стан, а також інформацію від підприємств, установ і організацій, в тому числі банків та громадян, необхідну для виконання покладених на нього функцій;

2) проводити перевірку щодо правильності застосування страховиками законодавства України про страхову діяльність і достовірності їх звітності по показниках, що характеризують виконання договорів страхування, не частіше одного разу на рік, призначати проведення за рахунок страховика додаткової обов‘язкової аудиторської перевірки з визначенням аудитора;

3) при виявленні порушень страховиками вимог законодавства України про страхову діяльність видавати їм приписи про їх усунення, а у разі невиконання приписів зупиняти або обмежувати дію ліцензій цих страховиків до усунення виявлених порушень чи приймати рішення про відкликання ліцензій та виключення з державного реєстру страховиків (перестраховиків). Спори про відкликання ліцензії розглядає суд або арбітражний суд. Поновлення дії ліцензії після її відкликання здійснюється у порядку, передбаченому в статтях 38, 39 цього Закону;

4) звертатися до арбітражного суду з позовом про скасування державної реєстрації страховика як суб‘єкта підприємницької діяльності у випадках, передбачених статтею 8 Закону України «Про підприємництво».

Стаття 38. Ліцензування страхової діяльності

Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю видає страховикам ліцензію на проведення конкретних видів страхування і перестрахування, передбачених статтею 4 цього Закону.

Страховики, які отримали ліцензію на страхування життя, не мають права займатись іншими видами страхування.

Для одержання ліцензії страховик подає до Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю заяву, до якої додаються:

копії установчих документів та копія свідоцтва про реєстрацію;

довідки банків або висновки аудиторських фірм (аудиторів), що підтверджують розмір сплаченого статутного фонду;

довідка про фінансовий стан засновників страховика, підтверджена аудитором (аудиторською фірмою), якщо страховик створений у формі повного чи командитного товариства або товариства з додатковою відповідальністю;

правила (умови) страхування;

економічне обгрунтування запланованої страхової (перестрахувальної) діяльності;

інформація про учасників страховика, голову виконавчого органу та його заступників, копія диплома керівника про вищу освіту, інформація про наявність відповідних сертифікатів у випадках, передбачених Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю.

Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю зобов‘язаний розглянути заяву страховика про видачу йому ліцензії у термін, що не перевищує 30 днів з часу одержання всіх передбачених цією статтею документів.

Про внесення змін у зазначені у цій статті документи страховик зобов‘язаний повідомити Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю в десятиденний термін з часу реєстрації цих змін у встановленому порядку.

Стаття 39. Відмова у видачі ліцензії на проведення страхової діяльності та розгляд спорів щодо її відкликання

Підставою для відмови у видачі юридичній особі ліцензії на проведення страхової діяльності може бути невідповідність документів, що додаються до заяви, вимогам чинного законодавства України.

Про відмову у видачі ліцензії Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю повідомляє юридичну особу в письмовій формі з зазначенням причини відмови.

Спори про відмову у видачі або відкликанні ліцензії розглядає суд або арбітражний суд.

Стаття 40. Дотримання комерційної таємниці страховика посадовими особами Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю

Посадові особи Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю у випадку розголошення в будь-якій формі відомостей, що є комерційною таємницею страховика, несуть відповідальність, передбачену чинним законодавством.

Стаття 41. Взаємовідносини страховика і держави

страховик не відповідає за зобов‘язаннями держави, а держава — за зобов‘язаннями страховика, за винятком обов‘язкового державного страхування, згідно з яким держава гарантує виконання зобов‘язань перед страхувальниками в разі неплатоспроможності страховика з цього виду страхування.

Не допускається, за винятком обов‘язкового страхування, а також страхування життя, майна громадян, перестрахування та діяльності страхових посередників, будь-яке централізоване регулювання (уніфікація, обмеження, обов‘язковість тощо) розмірів страхових платежів (тарифів) і страхових сум (страхового відшкодування), умов укладання страхових договорів, взаємовідносин страховика і страхувальника, якщо вони не суперечать законодавству України.

Стаття 42. Гарантії прав та законних інтересів страховиків

Держава гарантує дотримання і захист майнових та інших прав і законних інтересів страховиків, умов вільної конкуренції у здійсненні страхової діяльності.

Втручання в діяльність страховиків з боку державних та інших органів забороняється, якщо воно не пов‘язане з повноваженнями органів, які здійснюють державний нагляд та контроль за діяльністю страховиків.

Стаття 43. Ліквідація, реорганізація та санація страховика

Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю має право провести примусову санацію страховика у випадках:

- невиконання ним зобов‘язань перед страхувальниками протягом більше трьох місяців;
- недосягнення ним визначеного законодавством України розміру статутного фонду;
- інших випадків, визначених чинним законодавством України.

Примусова санація передбачає:

- проведення комплексної перевірки фінансово-господарської діяльності страховика, в тому числі обов‘язкової аудиторської перевірки;
- встановлення заборони на вільне користування майном страховика та прийняття страхових зобов‘язань без дозволу Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю;
- встановлення обов‘язкового для виконання графіку здійснення розрахунків із страхувальниками;
- прийняття рішення про ліквідацію або реорганізацію страховика. Ліквідація страховика здійснюється в порядку, передбаченому чинним законодавством України.

Реорганізація страховика за рішенням Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю передбачає:

- реоганізацію у страхового посередника відповідно до нормативних актів, що регулюють діяльність страхових посередників;
- об‘єднання кількох страховиків із визначенням порядку передачі страхових зобов‘язань за умови погодження на це власників страховиків;
- залучення до числа учасників страховика іноземних страховиків, за умови проведення ними всіх розрахунків за зобов‘язаннями та боргами страховика, термін сплати яких уже наступив. При цьому частка іноземних учасників в статутному фонді може бути встановлена на рівні не більше 50 відсотків загального розміру статутного фонду, крім страховиків, які отримали ліцензію на право страхування життя, для яких частка іноземних учасників не може перевищувати 49 відсотків загального розміру статутного фонду.

При ліквідації страховика у разі, коли учасники страховика прийняли таке рішення і страховик не має зобов‘язань перед страхувальниками, Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю приймає рішення про виключення страховика з єдиного державного реєстру страховиків (перестраховиків).

Виключення страховика з державного реєстру суб‘єктів підприємницької діяльності місцевими органами влади у зв‘язку з його ліквідацією або реорганізацією здійснюється тільки після внесення відповідних змін у єдиний державний реєстр страховиків (перестраховиків).

Реорганізація страховика (злиття, приєднання, поділ, виділення, перетворення) проводиться у порядку, визначеному чинним законодавством, з урахуванням особливостей по забезпеченню правонаступництва щодо укладання договорів страхування, встановлених Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю.

РОЗДІЛ V
Заключні положення

Стаття 44. Страхування іноземних громадян, осіб без громадянства та іноземних юридичних осіб на території України

Іноземні громадяни, особи без громадянства та іноземні юридичні особи на території України користуються правом на страховий захист нарівні з громадянами і юридичними особами України.

Стаття 45. Розгляд спорів

Спори, пов‘язані із страхуванням, вирішуються в порядку, передбаченому чинним законодавством України.

Стаття 46. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України встановлено інші правила, ніж ті, що передбачено цим Законом, то на території України застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 47. Заключні положення

Визнати таким, що втратив чинність, Декрет Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 року № 47-93 «Про страхування» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 29, ст. 320).

Президент України
Л. КУЧМА.

м.Київ, 7 березня 1996 року.

Втрачені скарби

1. Чи треба економно витрачати пальне?

Запитання, звичайно, риторичне і, як на нинішні часи, зовсім не потребує додаткових обгрунтувань. Але, якщо хочете знати, і тридцять років тому воно було актуальним. Хоч тоді бензин та солярка «лилися рікою», однак багатьох фахівців непокоїло, що дизельні двигуни надто неефективно використовують паливо.

Не вдаючись у подробиці, зазначимо, що ще у 1970 році доцент Львівського політехнічного інституту Іван Чернявський якраз і «вигадав» бажану конструкцію паливних насосів для дизельних двигунів. Він викладав студентам теорію цих двигунів, від якої перейшов до практики. Як удалося Іванові Опанасовичу застосувати «рухливу пружину» у вигляді стисненої солярки, це зрозуміють лише фахівці. Для нас важливо, що при цьому заощаджуватиметься до 30 відсотків палива. Не випадково Чернявський отримав авторське свідоцтво навіть не на винахід, а на відкриття.

Сталося це чверть віку тому, а винахід Івана Чернявського не втілено й досі.

Не варто, очевидно, ворушити старе, пригадувати, як колишній «Союздизельмаш» роздратовано впирався, не визнаючи відкриття «розумника-одинака», і «відбуцнув» його в центральний тоді Ленінградський науково-дослідний дизельний інститут. Там, недовго мудруючи, написали десять сторінок «рецензії», в якій доводили, наче такого бути не може, відтак «конструкція непрацездатна». Не станемо пригадувати, і як Чернявський самотужки виготовив паливний насос власної розробки і домігся, аби випробували на тепловозах локомотивного депо. Випробування підтвердили аргументи Івана Опанасовича. Зрадівши, він знову кинувся в бій.

Втручається і транспортний відділ грізного тоді ЦК КПРС. У Пензі на дизельному заводі планували налагодити випуск насосів нової моделі, але за три-чотири роки так і не спромоглися. Винахідника відіслали знову до Ленінграда в галузевий інститут. Врешті-решт реалізувати задум доручалося спочатку заводові в Коломні, потім — у Саратові.

І ось результат. Переді мною літній та виснажений чоловік, який розповідає з болем:

— Мета мого життя залишилася нездійсненою і вже, мабуть, не здійсниться ніколи. Мені в очі казали, і наче в воду дивилися: твій винахід нікому, крім держави, не потрібний, отже, це лише тобі він необхідний — у цьому вся суть. Але я вже не маю двадцять п'ять років попереду...

Не знаю, що тут дається взнаки: заздрість, люта ненависть посередностей до яскравих талантів чи прагнення жити чужим розумом, — але це дійсно нищить усе, що може творити дива.

2. Неординарних у нас не люблять

У Дніпропетровську багато років линула слава про кмітливого винахідника-раціоналізатора Віктора Тисліна. У 1982 році, коли я вперше про нього писав, на його рахунку було майже чотири сотні рацпропозицій, кожна з яких давала, як тоді писали, економічний ефект від одного до десяти мільйонів карбованців — тодішніх карбованців, звичайно.

Віктор Михайлович бився, як риба об лід, щоб упровадити один із своїх винаходів, однак не виходило.

Суть його така. Залізниці колишнього Союзу щороку витрачали шалені гроші на дріт, яким укручували замки- засуви люків вагонів, призначених для сипких вантажів. Інакше замки розкриються в дорозі. Вагонобудівники не могли запропонувати надійніших засобів. Навіть обгрунтовували неминучість явища: рухаючись, вагони «галопують». А Тислін сконструював засув, який не розхитувався, а, навпаки, від руху ще дужче затискувався.

Далі — історія, подібна до історії з паливним насосом Чернявського: скрізь від тислінського замка відсахувалися, як чорт від ладану. Єдине — що у «найвищому» московському міністерстві один чиновник прямо у вічі Вікторові Михайловичу сказав відвертіше, ніж заявляли Чернявському:

— А що з цього матиму я? Ну, якщо не я, то даю пораду: бери у співавтори міністра чи академіка, і все буде гаразд.

Тислін чи то надто гордим виявився, чи наївно сподівався, що хтось інтереси держави поставить вище корисливих і нечестивих. Але й сьогодні, опиняючись біля залізниці, я завжди придивляюся до вантажних потягів, які мчать мимо: дротом закручені засуви, дротом!

Хочу ще дещо пригадати із власних спостережень. Колись у Дніпропетровську я став ледве не ватажком «неформального» об'єднання громадян, які намагалися створити у місті густу мережу гуртків та студій технічної і конструкторської творчості школярів та підлітків. Виростуть, переконував я керівників народної освіти, тодішніх комсомольських працівників, — і все, за що будуть братися, намагатимуться удосконалити, зробити кращим, зручнішим, ощадливішим.

На якомусь етапі цих домагань мене «облив холодною водою» керівник гуртка обласної станції юних техніків Ігор Лисін.

— Якби ви знали, — сказав Ігор Леонідович, — яке важке життя у тих, хто наділений пристрастю до пошуку, технічної творчості. Цей талант завдає людині більше кривд і розчарувань, аніж радості. Неординарних у нас не люблять. Виділятися — означає прирікати себе на посміховисько, приниження і цькування.

Якщо чесно, я тоді знехтував несподіваною відвертістю наставника дітвори. Він добре вчив хлопців, та... жалів їх. Але згадав про це я лише нині, через що, власне, і пишу ці нотатки.

Річ у тім, що зустрів людину з нелегкою, майже драматичною долею.

Як хочете, так і думайте: може чи не може статися, щоб здібна, обдарована людина змарнувала своє життя, нічого не домігшись? Таке сталося з дніпропетровцем Іваном Зайцем.

Починалося все так: школи закінчити не дала війна, після неї було ФЗУ, та спраглий до знань юнак, працюючи на будові, заочно вчився у технікумі, потім інституті. Коли став завучем ПТУ, майже з нічого обладнав прекрасну навчально-прокатну лабораторію. Та на цьому й скінчилася кар'єра. Незабаром Івана Зайця цуралися, як навіженого. Бо Іван Антонович захопився розробкою всіляких новаторських ідей і добивався їх втілення.

3. Зрозумійте, все це найдоцільніше!

А може, пропозиції Зайця не варті були й ламаного шеляга? Наче ні. Пригадує, як радив монтувати парове опалення у багатоповерхових будинках, аби мінімально втрачалося тепло. А ідея одержувати електроенергію за допомогою вітряків? Нині вона знаходить свою реалізацію. Хоч конструкції електровітряків, про які повідомляє преса, на думку Івана Антоновича, гірші, ніж пропоновані ним досить давно.

Вагоноперекидач, сконструйований Зайцем мало не сорок років тому, — малозатратний і оригінальний механізм-автомат. Автору заперечували, що він не діятиме. Той зробив діючу модель і демонстрував її в кабінетах партпрацівників, директорів і начальників, головних інженерів, кандидатів і докторів технічних наук. Та всі іронічно посміхалися: «Цяцька. Чим би дитя не бавилося...»

Може, все й склалося б у Івана Зайця благополучно, та раптово захопився «сільською» тематикою. Почав з ідеї стаціонарного обмолоту пшениці, яка обіцяла звести втрати зерна нанівець, а закінчив проектами спорудження у селах виробничо-зберігально-переробних комплексів, щоб не возити туди-сюди вирощене й вироблене разом із землею та відходами, щоб не будувати у містах велетенських м'ясокомбінатів або молокозаводів та сховища-холодильники. Про це варто, слово честі, окремо писати: є креслення, схеми і обгрунтування. Втрати будуть мінімальні, а вигода — очевидна.

Щоб усе це довести, Заєць власноручно виготовив чотири сотні (!) примірників своїх «наукових трактатів» і розіслав в усі високі інстанції Москви та Києва, обласних центрів України, Росії, Білорусії та Казахстану із супровідною запискою: «Мені не треба нічого, ні премій та винагород, ні подяк та орденів. Зрозумійте лишень, що все це — найдоцільніше». Ось тоді і закрутилася веремія: ЦК, обком, КДБ...

Так, і КДБ також. Там швидко переконалися, що вирішувати, наскільки ідеї Зайця вірогідні і раціональні, не їхня компетенція. Однак політично все ясно. І новатора попередили: «Це вам здається, що ви на благо народу. Насправді — проти народу». Є, мовляв, стратегія і лінія партії щодо продовольчого забезпечення, а «ви в неї не вписуєтеся». Можна таке зрозуміти чи ні?

Заєць не зрозумів. Тим остаточно «скомпрометував» себе. І вже до кінця життя не вичухався, не схаменувся і мусив працювати то слюсарем, то вантажником.

4. Знищують... Навіщо?!

А може, ще є порох у порохівниці? Хоч уже й сімдесят літ ось-ось виповниться. Я про Івана Антоновича нічого б і не знав, якби він сам нещодавно не подзвонив:

— Читаю у вашій газеті, що знищують шахти від ракетних установок. Навіщо? За незначних «поправок» їх можна переобладнати під унікальні водяні електростанції. Приїздіть, у мене вже готові креслення.

Не знаю, чи примарна ця остання пропозиція літнього чоловіка. Може, й справді «вічний двигун», який, як поки що відомо, дійсно створити неможливо, — так про розробку Зайця відгукнувся один поважний учений. Однак це нічого не змінює. Ніхто мене не переконає, що наш народ неталановитий та невинахідливий, нездатний на найнесподіваніші задумки та ідеї, на розв'язання досі не розв'язаного.

А ще знаю, що ми дійсно цим багатством нехтуємо і розкидаємося. І це — найсумніше. Є безліч інших випадків, коли наші люди щось понавигадували, та першими запровадили не ми, а в «цивілізованих країнах». Проте це вже інша тема, хоча й наслідок усього, про що йшлося.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Сенсація!

Три літри бензину на сто кілометрів! І це не фантастика

***Т**е, ПРО що хочу розповісти, може здатися фантастикою. Та перш ніж писати, я переконався, що це не так. Отож заявляю: на бензин буде істотно знижено ціни, підвищиться благополуччя людей, якщо запустять у серійне виробництво карбюратор «Україна». І нам не доведеться казати про постійне зростання цін на нафтопродукти і про те, що ця обставина завела в безвихідь народне господарство. Як же реально розв'язати проблему?*

Випадково дізнався про великого трудівника, винахідника, який роками наполегливо працював над проблемою зниження витрачання пального в карбюраторних двигунах. З 1989 року він розробляє різні турбодифузори-розпилювачі для всіх карбюраторних двигунів. Установлений на двигун, він збільшує його потужність, знижує витрачання бензину, зменшує CO у вихлопних газах. Переконавшись в ефективній роботі турбодифузорів-розпилювачів, Михайло Никифорович (так звати мого знайомого) почав добиватися серійного виробництва цих приладів. Та коли йому стало відомо, що по шляхах Європи легковий автомобіль пройшов 4818 кілометрів на 85 літрах пального (хоча це був дизельний двигун), то взявся за, здавалося б, непосильну ношу — розробку карбюратора, що знизить витрачання бензину до мінімуму, не змінюючи при цьому конструкції двигунів. І він зробив його і назвав «Україна». Встановлений на двигун карбюратор «Україна» зменшує витрачання пального в середньому втричі. При цьому значно збільшується потужність двигуна, знижується CO у вихлопних газах. Зазначу: карбюратор «Україна» було випробувано на багатьох автомобілях і результати вражаючі. Мені довелося їхати в автомобілі, коли було залито в бак лише три літри бензину, та при цьому машина пройшла більш як сто кілометрів. І ось уже кілька років Михайло Никифорович добивається, щоб запустити цей карбюратор у серійне виробництво. Цілком зрозуміло, що одному винахідникові зробити це неможливо з багатьох причин. Тому й хоче він зустрітися із відповідальними посадовими особами, щоб нарешті здолати перешкоди на шляху до серійного випуску цього потрібного приладу та забезпечити при цьому пріоритет України. Зазначимо, що винахідник не збирається просити грошей на виробництво — він знає, де взяти гроші... А тим часом авторові пропонували і пропонують великі гроші, аби він відмовився від свого винаходу, але Михайло Никифорович відмовляється від таких пропозицій, побоюючись, що його винахід потрапить за кордон, де його пустять у серійне виробництво і продаватимуть у ту саму Україну.

Що обіцяє нашій країні запускання карбюратора в серійне виробництво? Це принесе в найкоротший строк великий прибуток заводам- виготовлювачам і державі, якщо його реалізовуватимуть не тільки в своїй країні, а й за кордоном.

Можна було б назвати ще з десяток вигод. Зазначимо лише, що, зрештою, наша країна стане багатша, а люди заможніші.

Отож не сумніваюся, що, дізнавшись про це, Президент усе ж таки приділить увагу винаходу, щоб дати хід важливій справі. Як я вже казав, дізнався про винахід Михайла Никифоровича зовсім випадково. Додам, що він довго не погоджувався на публікацію. Та мені вдалося переконати його в тому, що розголос може зрушити справу з місця. І тільки тоді Михайло Никифорович погодився.

Олексій ВОВНЮК.

Від редакції. Зі зрозумілих причин Михайло Никифорович просив не вказувати в публікації свого прізвища та координат. Координати винахідника зацікавлені особи можуть дізнатися в редакції газети.

Коментар

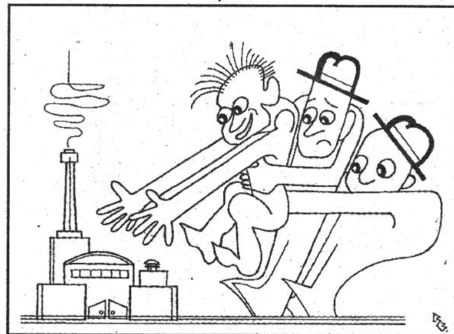
Тенденція є. Проте дуже хистка

НА ЧЕРГОВОМУ брифінгу в Фонді державного майна України директор департаменту економічного нагляду та післяприватизаційної підтримки підприємств Валентина ТАРАБА сповістила, що на сьогодні процес роздержавлення закінчився на 31 тисячі 773 об'єктах.

Аналізуючи економічний стан підприємств різних форм власності, вона опосередковано підтвердила висновок, який зробив Президент України Леонід Кучма під час річної доповіді: намітилася позитивна тенденція до більш ефективної роботи приватизованих підприємств. Про це, зокрема, свідчить і статистика ФДМУ: Так, частка інвестицій, спрямованих на відновлення основних фондів приватизованих підприємств, порівняно з позаминулим роком 1995 року зросла до 42,6 відсотка. Частка експортної продукції — з 3,1 до 19, питома вага інвестицій, спрямованих на соціальний розвиток акціонерних товариств, зросла з 18,7 до 34 відсотків. Поволі, проте зростає питома вага нової продукції в загальному виробництві, дивідендний фонд. Проте, навіть якщо це тенденція, то доволі хистка. Адже, зрозуміло, що погоду в статистиці ФДМУ роблять здебільшого потужні акціонерні товариства, зорієнтовані на експорт, такі, яких опікують стратегічні інвестори і, як правило, іноземні. А левова частка досягнень приватизованих підприємств мало чим відрізняється від досягнень підприємств державної форми власності. Хіба що мають менше клопотів із взаємною заборгованістю, яка, за деякими підрахунками, перевищує вже квадрильйон карбованців. І все-таки важко заперечити Президенту України в тому, що приватизація на сьогодні залишається ключовою проблемою економічної реформи.

Вже тому, що зарубіжний інвестор схиляється до співпраці передусім з тими суб'єктами господарювання, які вже вийшли в самостійне плавання. Вже тому, що від результатів роздержавлення, вочевидь, залежатиме успіх грядущої грошової реформи. Вже тому, що від цих результатів залежить порозуміння як вищих гілок влади, так і різних політичних сил у суспільстві, заклопотаних переділом власності. Зрештою, і наш з вами добробут.

Сергій ВУСАТИЙ.

ПІСЛЯ Одеської та Донецької областей Закарпаття посідає третє місце в Україні щодо темпів малої приватизації. При завданні 255 торік у регіоні викуплено 252 об'єкти. З них 172 — торговельні, 35 — побутові, 10 — громадського харчування. Понад 70 відсотків закладів реалізовано трудовим колективам чи організаціям орендарів. Найбільше об'єктів приватизовано в Ужгороді.

Приватизація: мала попереду, велика — у хвості

На жаль, не вдалось одержати наміченої суми грошей — 1 трильйон 300 мільярдів карбованців. Бо багато місцевих Рад не ризикнули продавати приміщення (їх викуплено лише 32), а реалізовували тільки патент та обладнання. Крім цього, майже 100 мільярдів карбованців внесено майновими сертифікатами. Отож, торік від малої приватизації в державну скарбницю надійшло лише 277,4 мільярда карбованців.

Процес має закінчитись у першому півріччі нинішнього року. До цього часу треба ще реалізувати 115 об'єктів. Якщо взяти до уваги, що в січні вже викуплено 32 заклади, можна стверджувати: малу приватизацію на Закарпатті буде закінчено достроково. Хоча певні проблеми є; насамперед у Хусті, Перечинському та Мукачівському районах. У першому, приміром, із 70 об'єктів торік було приватизовано тільки один. Сталося це передусім через протистояння районної та міської влад. Навіть нині тут паралельно діють два представництва регіонального відділення Фонду держмайна — міське й районне. Зрозуміло, кожен тягне ковдру на себе. Було навіть таке, що ціле місто оголосили... зоною пам'яток архітектури. Тепер становище виправляється.

На тлі малої зовсім блідий вигляд в області має велика приватизація (одне з останніх місць в Україні). Торік потрібно було викупити 154 об'єкти. Підготовлено до цього лише 60. На продаж пропонували акції 37 підприємств. Але розподілити цінні папери — це ще далеко не все. Треба шукати ефективного власника, який був би зацікавлений у подальшому розвиткові виробництва, залученні інвесторів тощо. А сьогодні акції товариств часто-густо розпорошуються, контрольний пакет потрапляє до незацікавлених осіб.

Негативно вплинув на процес великої приватизації в області мораторій Верховної Ради, який майже на півроку загальмував справу. Потребує вдосконалення і чинне законодавство, що містить ряд суперечностей. Сильний опір приватизації тих чи інших підприємств чинять окремі міністерства та відомства, іноді заручаючись підтримкою керівників цих об'єктів. Недостатньо впливають на процес місцеві органи влади. Майже половина з них з великим запізненням визначила об'єкти та строки приватизації, відповідні представництва невчасно зробили оцінку основних фондів, інвентаризацію та індексацію тощо.

У багатьох акціонерних товариствах — а їх в області 55 — залишилася державна частка майна. І ним ніяк не можуть належно розпорядитися. Керівництво краю запропонувало Кабміну свій механізм розв'язання проблеми. Але схвалення не отримало.

Ще більші бар'єри у приватизації об'єктів АПК. Тут майже одну їх третину треба погоджувати з Кабміном. Невже зі столиці видніше, ніж на місцях? Мертвий баласт — об'єкти незавершеного будівництва. Їх спочатку планували реалізувати 14, потім 8, а викуплено лише 2. Нічого не вийшло з продажем 8 автозаправних станцій. Бо намічалося реалізувати їх разом із земельними ділянками, на яких ті розміщені. Але жодна із сільських Рад, на території яких розташовані АЗС, не дала відповідного дозволу.

Не стимулює до приватизації, особливо великої, відсутність державної підтримки, хоча б на перших порах, колективів викуплених об'єктів. Їм надзвичайно важко одержати пільгові кредити, гарантії під інвестиції тощо.

— Якщо названі недоліки буде усунено, — вважає перший заступник голови облдержадміністрації Іван Іванчо, — велика приватизація в регіоні не плентатиметься у хвості й обов'язково наздожене «молодшу сестру».

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Проблема

Чи настав час іноземного інвестора?

У ДІЛОВИХ колах останнім часом доволі активно обговорюють ідею залучення до роботи на фондовому ринку з державними облігаціями внутрішньої позики нерезидентів, інакше кажучи — іноземних інвесторів. Серед її прихильників найбільше урядовців, що зрозуміло, адже цей крок дасть змогу залучити до бюджету значні кошти. Тим часом голова правління «Юнексбанку» Борис КУШНІРУК дотримується іншої думки.

Дозволивши сьогодні іноземним інвесторам працювати з держоблігаціями внутрішньої позики, ми зможемо залучити доволі значні кошти для покриття внутрішнього державного боргу, адже прибутковість українських облігацій сьогодні не просто висока, а надзвичайно висока — на рівні 45—55% річних у валютному вираженні. Але одна справа, якщо такий дохід одержить резидент, тобто український банк, підприємство чи підприємницька структура. І абсолютно інша, коли цей прибуток наша держава має сплатити закордонному інвесторові.

Крім того, в цьому разі уряд може втратити можливість керувати і маневрувати своєю заборгованістю перед власниками облігацій. Бо ж, маючи заборгованість перед резидентами, уряд може певною мірою знецінити її за допомогою інфляції. А заборгованість у валюті зменшити неможливо. Внутрішній борг, таким чином, переростає у зовнішній, і дедалі зростаючі витрати щодо його обслуговування лягають нелегким тягарем на бюджет держави.

Чи можна залучити зарубіжних інвесторів для покриття внутрішнього боргу, знизивши прибутковість за цими облігаціями? Усе залежить від ступеня зниження. Враховуючи загальну нестабільність української економіки, численні ризики, що існують на нашому ринку, і відсутність системи хеджування ризиків, прибутковість держоблігацій має бути доволі висока, аби збудити у потенційних зарубіжних інвесторів бажання вкладати гроші в українські держоблігації. Очевидно, що рівень, менший, ніж 25 відсотків, навряд чи їх зацікавить. А для нашої держави такий рівень все одно буде надзвичайно високий і набагато швидше збільшуватиме державний борг, ніж хотілося б. Різке скорочення прибутковості держоблігацій призвело б до зниження привабливості ринку і для резидентів. На жаль, вартість фінансових ресурсів в Україні значно вища за звичайний рівень західного ринку, а 7—15% прибутковості на рік у валюті навряд чи зможуть привабити резидентів до купівлі державних цінних паперів. Отже, ринок, що його створюємо такими непростими зусиллями, практично впаде за лічені дні. Держава буде змушена шукати кошти для латання нових бюджетних дірок, банки, в свою чергу, втратять серйозні активи із стабільною прибутковістю та високою ліквідністю і будуть змушені вкладати кошти в більш ризиковані проекти, що, безперечно, погіршить загальну стійкість фінансової системи та економічну ситуацію.

Як на мене, вихід — у зниженні прибутковості держоблігацій з одночасним зниженням інфляції до рівня, коли банки починають вкладати кошти в промислове виробництво. Адже, 1995 рік висвітлив позитивну тенденцію у боротьбі з інфляцією. Однак і лютнева інфляція цього року в 7,4%, і тим паче січнева в 9,4% ще не спонукають кредитувати виробництво. Світовий досвід підказує, що для цього потрібен рівень інфляції принаймні 2—3% на місяць, тобто не більш як 30—35% на рік. Лише досягнувши такого рівня, уряд зможе впевнено маневрувати процентними ставками по держоблігаціях, а банки, прагнучи до більшої прибутковості, об'єктивно будуть зацікавлені перекидати кошти на кредити промисловості. Тільки після цього варто залучати іноземних інвесторів до роботи з держоблігаціями.

Від першої особи

Знайшли вихід

Валентина Дубина, працівник цеху виготовлення кукурудзяних паличок ВАТ «Чернігівський овоче-сушильний завод»:

— Колектив Чернігівського овочесушильного заводу вирішив розв'язати всі свої проблеми... приватизацією. Коли 60 відсотків акцій нашого відкритого АТ отримали селяни з Роїща, Михайло-Коцюбинського, Довжика та інших найближчих сіл, то з'явилася надія, що переробне підприємство не простоюватиме, як раніше. Чому? Бо це невигідно сільгосппідприємствам, яким до цього було цілком байдуже, чи забезпечені ми овочами, чи ні. Селянам вигідно мати реальні дивіденди, а не безвартісні папірці.

Багато акцій підприємства викупала і «Сіверкомпанія». Завдяки інвестиціям партнерів-акціонерів завод останнім часом оживає, зміг закупити чимало нового обладнання. Незабаром вироблятимемо, крім попереднього асортименту, сухі сніданки, макарони, згущене молоко тощо.

Ринок замовляє музику

Михайло Жиглов, майстер ВАТ «Мелодія», Житомир:

— Які там дивіденди, якщо в кінці березня робітники одержали по мільйону — «аванс» за ... грудень. Раніше на підприємстві працювало півтори тисячі чоловік, тепер за списком залишилося близько чотирьохсот, але дві третини з них у відпустках «за власний рахунок». І справа не тільки в тому, що покупцям нині не до баянів і гітар. У столярному цеху, де я майстром, роботу нині має менше п'яти відсотків тієї кількості працівників, що була колись, хоч готові робити столи, стільці, навісні шафи, м'які куточки, двері, вулики тощо. Але потенційні замовники — без грошей. Шукаючи вихід зі складної ситуації, налагодили тісні контакти з місцевим льонокомбінатом: підготували нестандартне обладнання, почали випускати ткацькі човники, такі, які раніше завозили з Росії. Це вигідно обом підприємствам. Але текстильникам теж украй важко реалізовувати свою продукцію і вони опинилися в такій скруті, що різко зменшили обсяг замовлень.

КУРСИ ВАЛЮТ	КУПІВЛЯ			ПРОДАЖ		
	USD	DM	RUR	USD	DM	RUR
Вінниця	192	128	37,5	197,4	134,5	40
Кіровоград	191	123	37	195	131	40
Чернівці	196	130	35	200	135	39
Полтава	192	128	38	195	132	40

Арбітражний суд Львівської області (290004, м. Львів, вул. Винниченка, 3) порушив справу №2/1379 про банкрутство Червоноградського Універсально-торгового промислового орендного підприємства «Галичсервіс».

Юридична адреса: 292210, м. Червоноград Львівської обл., вул. Шевченка, 14а, р/р 642347 в ПУБ м. Червоноград.

Майнові вимоги кредиторів подаються до Львівського Арбітражного суду в місячний термін з дня опублікування.

Луцьким міським судом з публічних торгів 24 квітня 1996 року продаватимуть в робочому стані лінії виробництва Ізраїлю з виготовлення йогуртів та морозива.

Загальна вартість 20 млрд. крб.

За довідками звертатися за адресою:
Луцьк, вул. Л. Українки, 24, каб. 2, тел. 2-53-19 із 17.00 до 18.00 год.

Загублене свідоцтво № 2108 про державну реєстрацію Української Асоціації «АВЕРС», Державний реєстраційний № 0882905 від 23 листопада 1992 року вважати недійсним.

Арбитражный суд Севастополя (Севастополь, пл. Восставших, 6) возбудил дело № 021/3 о признании банкротом ЧП ПКФ «Герд» (335014, Севастополь, ул. П. Корчагина, д. 1, р/с 1468837 УСБ Севастополя).

Відкрите акціонерне товариство «Київський верстатобудівний концерн» (АТ «Веркон»)

Повідомляє своїм акціонерам про проведення загальних зборів, які відбудуться 23 травня 1996 року об 11 год. у приміщенні Торгового дому (колишнього будинку культури) за адресою: м. Київ, проспект Перемоги, 71 а.

Порядок денний:
1. Звіт правління про результати діяльності АТ «Веркон» за 1995 рік та завдання на 1996 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження результатів роботи за 1995 фінансовий рік.
4. Затвердження змін та доповнень до статуту АТ «Веркон».
5. Затвердження положення про наглядову раду АТ «Веркон».
6. Вибори наглядової ради АТ «Веркон».
7. Вибори голови та членів правління АТ «Веркон».
8. Вибори ревізійної комісії АТ «Веркон».
9. Про порядок розподілу прибутку та виплати дивідендів.

Реєстрація учасників зборів проводитиметься з 9 год. до 10.30 год.

Акціонерам, котрі не встигли зареєструватися в зазначений час, талони для голосування видаватися не будуть.

Згідно зі статутом товариства у зборах можуть брати участь з правом голосу акціонери (фізичні та юридичні особи), які мають або їм передано за дорученням не менш як 600 голосів (акцій).

При реєстрації учасники зборів повинні пред'явити паспорт або інший документ, що засвідчує особу. Представники юридичних осіб повинні мати довіреність на участь у зборах.

Про заміну свого представника на зборах або передоручення права голосу іншому акціонерові слід письмово повідомити правління до 20 травня 1996 року.

Правління.

Харківський тракторний завод

ПРОПОНУЄ ШИРОКИЙ ВИБІР ТРАДИЦІЙНОЇ І НОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

ТРАКТОРИ ХТЗ — ЦЕ:

- надійність, ефективність і висока економічність;
- висока продуктивність;
- сервісне обслуговування і забезпечення запасними частинами

Р/Р 467501 в Орджонікідзенському відділенні АК ПІБ м. Харкова МФО 351351, код банку 09351356, код заводу 05750295

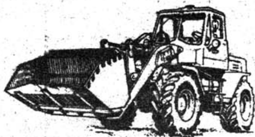
Т-151К-08 — колісний сільськогосподарський трактор загального призначення
потужність двигуна СМД-62, к. с. 165
тягове зусилля: кгс 3000

ХТЗ-121 — орно-просапний трактор з гідрофікованою механічною трансмісією, що перемикається на ходу
потужність двигуна, к. с.
перший діапазон 120
другий діапазон 145
тягове зусилля, кгс 3000

Т-150К-05 (Т-150К-06) — колісний сільськогосподарський трактор загального призначення з гідрофікованою механічною трансмісією, що перемикається на ходу
потужність двигуна СМД-62, к. с. 165
тягове зусилля, кгс 3000

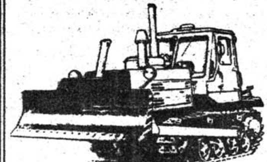
Т-156А — колісний фронтальний буряконавантажувач
потужність двигуна
СМД-19Т.05, к. с. 145
висота розвантажування, м 3,9
вантажопідйомність, кг 2000

Т-156А-05 — колісний фронтальний навантажувач
потужність двигуна
СМД-19Т. 05, к. с. 145
висота розвантажування, м 2,92
вантажопідйомність, кг 3000

Т-150А-05/06 — гусеничний сільськогосподарський трактор загального призначення
потужність двигуна
СМД-20ТА.06, к. с. 145

Т-150ДА-05 — гусеничний сільськогосподарський трактор з бульдозерним обладнанням
потужність двигуна
СМД-20ТА.06, к. с. 145
штовхальне зусилля, кг 5000

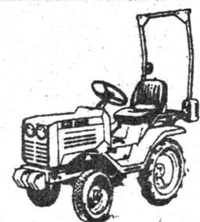
ХТЗ-2511 — універсальний колісний трактор
потужність двигуна
Д-120, к. с. 29
тягове зусилля, кгс 650

Т-25ФМ — сільськогосподарський універсальний трактор
потужність двигуна
Д21А1, к. с. 27
тягове зусилля, кгс 650

ХТЗ-25ПК — трактор-навантажувач фронтальний призначений для виконання навантажувально-розвантажувальних робіт у сільському і комунальному господарствах, промисловому будівництві і виробництві
потужність двигуна, к. с. 27
вантажопідйомність, кг 450
місткість ковша, м³ 0,25
висота розвантажування, м 1,8

Т-012 — сільськогосподарський малогабаритний універсальний трактор для механізації робіт у садах і на городах, заготівлі кормів і транспортування вантажів
потужність двигуна СК-12, к. с. ...12
тягове зусилля, кгс 200

ЗАСТОСУВАННЯ ДВИГУНА СМД-19Т НА ТРАКТОРАХ ХТЗ-121 ТА Т-150 ЗАБЕЗПЕЧУЄ ТАКІ ПЕРЕВАГИ:

економію пального від 10 до 25 % залежно від робіт;
поліпшення умов праці за рахунок однокаскадного пуску;
підвищення надійності трактора;
зменшення трудомісткості технічного обслуговування.

Заявки приймаються від організацій, агрофірм, КСП та фізичних осіб (фермерів).
Умови поставки: передоплата.
Можливий бартер.
Надаємо транспортні послуги.

Адреса заводу: 310007, м. Харків, пр. Московський, 275.
Телетайп: 125221 «ТРАК»
Телефони: (0572) 95-22-60, 93-51-79, 95-76-42
Факс: (0572) 94-17-60, 94-34-89, 94-36-70.

Кілька слів про дітей у роки війни

Сьогодні — Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів

22 грудня 1995 року Верховна Рада України ввела в дію Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Хочу торкнутися лише долі наймолодших учасників минулої борні — дітей партизанів і підпільників. У статті 6 визначено осіб, які належать до учасників бойових дій. Відповідно до цього пункту цієї статті учасниками бойових дій є «особи, які в період Великої Вітчизняної війни перебували у складі частин і підрозділів діючої армії та флоту як сини, вихованці полків і юнги до досягнення ними повноліття». Але напрошується запитання: а діти партизанів, підпільників? Невже вони, коли їх батьки воювали, в тилу ходили до дитячого садка чи все ж таки, може, патрони подавали, поранених тягли з лінії бою до схованки, були під авіаційними та артилерійськими обстрілами, мерзли й голодували разом із своїми батьками? А чи не знищував ворог партизанських дітей?

Читаємо далі цю статтю закону. У пункті 16 (другий абзац) написано: «Прирівняними до учасників бойових дій вважаються колишні неповнолітні (яким на момент ув'язнення не виповнилося 16 років) в'язні концтаборів, гетто та інших місць примусового тримання, створених фашистською Німеччиною та її союзниками в період Другої світової війни, а також діти, які народилися в зазначених місцях примусового тримання їх батьків». Так, де-де, а в концтаборах дітям було тяжко.

А от щодо «дітей, які народилися в зазначених місцях примусового тримання їх батьків», то, вибачте, за винятком кількох випадків, коли у концтабори потрапляли вагітні жінки, діти там не народжувалися. Хіба що десь на фермі у бауера.

У пункті 9 оцієї статті 6 йдеться про те, що до учасників війни належать «діти партизанів, підпільників, інших учасників боротьби з німецько- фашистськими загарбниками в тилу ворога, які у зв'язку з патріотичною діяльністю їх батьків були піддані репресіям, фізичним розправам, гонінням». Ніби справедливо. Щодо дітей партизанів, підпільників, котрі потрапили до рук фашистів. А якщо вони разом зі своїми батьками вистояли у двобої, з'єдналися із Червоною Армією, яка наступала, то вони вже й не учасники війни?

Нелегка доля випала усім, хто був в окупації. Та люди боролися в будь-яких умовах — у партизанських загонах, підпіллі і навіть концтаборах. Закон має на все це зважати.

Олександр ШАПОВАЛОВ, інвалід війни, учасник інтернаціонального підпілля концтабору Маутхаузен.

З телетайпа

Західна шпіонська технологія нам допоможе

Діагностика ракових захворювань у жінок за допомогою технології ведення шпіонажу часів «холодної війни» — таке завдання нового спільного американо-російського проекту, про початок реалізації якого оголошено у Вашингтоні. Апаратура, свого часу розроблена фахівцями ЦРУ для виявлення радянських ракет, допомагатиме знаходити крихітні пухлини в жіночих грудях. Утім, проект далекий від завершення, і знадобиться ще декілька років випробувань, перш ніж шпіонська технологія слугуватиме здоров'ю людини.

СНІД у Рівному

Референц-лабораторія національного комітету з боротьби зі СНІДом підтвердила діагноз рівненських медиків про те, що у затриманого в обласному центрі наркомана виявлений вірус СНІДу — вперше на Рівненщині. Молодий чоловік приїхав сюди у пошуках макової соломки. ВІЛ-інфікований перебуває під арештом, стан здоров'я має задовільний. Встановлюються його контакти серед наркоманів, хоча він і стверджує, що таких не мав. У нього є сім'я. Про хворобу, за його словами, він не підозрював, зовнішньо вона ще не проявилась. Місцеві медики в тривожному чеканні: СНІД у Рівному, мабуть, розпочав, свій жорстокий відлік.

Гості редакції

Труднощі є. Але праці Грушевського йдуть до читача

Директор Міжнародного фонду Грушевського професор Леонід Решодько та директор Інституту української археографії та джерелознавства імені Грушевського, член-кореспондент НАН України Павло Сохань завітали до «Голосу України» з приємного приводу.

Вони вручили редакції перші вісім томів «Історії України-Руси» Михайла Грушевського «за вагомий внесок колективу газети в справу повернення М. Грушевського Україні», як сказано в супровідній грамоті. Вчені також розповіли про величезну наукову спадщину Михайла Грушевського і про ті матеріальні труднощі, які доводиться долати, аби праці видатного українця побачили світ, прийшли до людей.

Для тих, хто хоче допомогти благодійній справі видання праць Грушевського, повідомляємо телефон фонду в Києві — 229-63-62.

Серед тих, хто вже підтримав фонд особистими внесками — керівники нашої держави.

На знімку: П.С. Сохань та Л.В. Решодько передають головному редакторові «Голосу України» книжки для редакційної бібліотеки.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Про користь специфічних наказів

У Херсоні вийшла друком унікальна збірка поезій «Дніпропетровська, 2». Це адреса обласної наукової бібліотеки, а всі автори збірки — працівники цього закладу. Директор бібліотеки Євген Подольський видав наказ, яким зобов'язав усі відділи й служби в триденний термін написати по віршу. Працівники слухняно виконали цей наказ. Все інше — справа поліграфічної техніки, якою книгозбірня оснащена досить добре. Отже, самі написали, самі й видали. Цю історію можна було б вважати бібліографічним курйозом. Проте вона стала подією в літературному житті міста, адже поезії у збірці по-справжньому щирі, вельми образні й професійно досконалі.

Запитували — відповідаємо

Хочете постаріти — звертайтесь до суду. Помолодшати — теж

Я народився 1 вересня 1936 року. Під час війни всі документи про дату моєї появи на світ зникли. По війні в сільраді записали: народився 1 вересня 1937 року й на підставі цих записів видали повторне свідоцтво. Чи можу я встановити справжню дату народження, якщо нема документів, але є свідки, які знають, що я з'явився на світ одночасно з їхніми дітьми?

Леонід **ТІТЧЕНКО.**

Побузьке

Голованівського району

Кіровоградської області.

Як повідомили в Міністерстві юстиції України, відповідно до Положення про порядок зміни, поновлення, анулювання записів актів громадянського стану, порядок і терміни зберігання актових книг (затверджене постановою колегії Мін'юсту від 14.04.1993 року) нашому читачеві слід звернутися із заявою про внесення змін до актового запису про народження до відділу реєстрації актів громадянського стану за місцем проживання. Що, судячи з листа, він уже зробив, але безуспішно.Відділ реєстрації актів громадянського стану на підставі представлених документів та наслідків перевірки складає висновок і вносить або не вносить зміни до актового запису. У разі відсутності необхідних документів цей відділ складає висновок про відмову, який надає право звернутися до суду — для остаточного вирішення питання.

25 років у Віденській опері

Творчий вечір видатної співачки українського походження Іри Маланюк у Віденській опері розпочався словом про роль українського мистецтва в контексті європейської культурної спадщини. Початок творчого шляху Іри Маланюк пов'язаний із Львівським оперним театром. Згодом вона виступала на оперних сценах Берліна, Кельна, Мілана, Парижа, Лондона. Нині це ім'я стоїть поряд з іменами видатних оперних виконавців — Ренати Тебальді, Маріо дель Монако, Джузеппе ді Стефано.

У Відні Іра Маланюк живе з повоєнних років. Чверть віку віддала Віденській опері. Її талант відзначено високими урядовими нагородами Австрії та Німеччини.

Як повідомило посольство України в Австрійській Республіці, численні шанувальники мистецтва Іри Маланюк мали нагоду ознайомитися не тільки з її класичним репертуаром, а й українськими народними піснями. Посол України в Австрії Микола Макаревич побажав співачці наснаги у розвитку культурно-мистецьких зв'язків між Україною та Австрією.

Футбол

У Кишиневі — нічия

Збірна України провела товариський матч у Кишиневі із збірною Молдови. Рахунок — 2:2 (0:0).

«Шахтар» гратиме у Вінниці

Мова про півфінальний матч Кубка України. У жеребкуванні, яке проводилося в Федерації футболу України, більше повезло вінницькій «Ниві». А динамівці Києва прийматимуть 26 квітня в іншому півфінальному матчі «Кремінь» з Кременчука. Жеребкування у цій парі не проводилося, бо динамівці провели на виїзді більше матчів, ніж футболісти «Кременя».

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 339474.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311068.